

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CAnal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

Iš dalies debesuota, temperatūra apie 40°. Saulė teka 7:12, leidžiasi 4:52.

Midwest Inter-Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

VOL. XXXIX.

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Sausio-January 21 d., 1952

Price 5c

No. 17

NERAMUMAI PRANCŪZŲ VALDOMAME TUNISE

PAŽINTI TIESĄ NELENGVA

Komunistai šią žmogaus silpnę planingai išnaudoja savo melo propagandai

A. MORKUS
"Naujienu" Paryžiaus korespondentas

Antrąjį JTO 6-ios sesijos daliai besitęsiant, konferencijų salės ir Generalinės Ansamblijos piedestalas iš blaivių pasitarimų vietos vis daugiau ir daugiau virsta kokčios, kartais net įžulios politinės propagandos tribūna.

Vistiek aišku, kad visos rezoliucijos ir visi nubalsavimai eis velniop, kaip nuėjo, pavyzdžiui, vad. "Trijų Didžiųjų" nusiginklavimo rezoliucija. Višinskis dabar išėjo su nauju taikos pasiūlymu, reikalaujantiu Atlanto pakto likvidavimo ir amerikiečių oro laivyno bazių užsieniuose panaikinimo.

Paryžiaus komunistai suvaromi į JT salę ploti Višinskui

Jis pats žino, kad dabartinė politinė situacija esant, tatau neįvykdoma ir, kad vakariečiai joki būdu su jo planu nesutiks. Bet pateikė. O kas patiekta, reikia svarstyti. Juk tam gi buvo suvažiauta ir tam kalnai pinigų išleista. Na, ir svarstoma. O kadangi beveik visuomet, kai Višinskis kalba, didelę publikos dalį sudaro klausytojų ložėse įsitašę iš viso Paryžiaus sukviesti komunistai, kurie plojimu reaguoja į kiekvieną aštresnį oratoriaus išsireiškimą, tai bendras išpūdis kartais susidarantis, lyg Višinskis būtų vienintelis taikos nešėjas. Atseit, žiūrėkite, mano planą liaudis remia, tik jūs, visokių machinacijų pagalba pasigrobę valdžias, jūs, kapitalistiniai liaudies išnaudotojai, žlugdote visus Sovietų Sąjungos taikingus pasiūlymus, nes jums karas neša pelną ir jūs ieškote karo.

Tik tuo išaiškinamas paskutinis Višinskio pasiūlymas: sudaryti progą dar kartą pasireikšti sovietiška propagandai paryžiečių tarpe ir, apskritai, naujuose vakarų pasaulio sluoksniuose palikti "taikos siekiančių" Sovietų Sąjungos mitą.

O gal ta pačia progą palinks jų pusėn ir svyruojantis arabų blokas? Kas žino? Gal ir švedija, kuri iš paskutiniųjų yis dar stengiasi vaidinti neutralią, vengiančią aiškiai pasisakyti už bet kurią pusę, susižavęs "amžinos" sovietų taikos planu?

Tarp propagandos aukų nemaža žurnalistų

Aplinkinės Palais de Chaillot rūpų kavinės virto taip pat propagandinėmis arenomis, kur reiškiasi tie, kurie neturi galimybės prabilti prie žaliojo stalo. Šičia ypatingą veiklą išvystė komunistai. Sukviečiami neutraliesni politikai, JTO žurnalistai, Paryžiaus menininkai, rašytojai, net "radikalesni" dviasiški ir vaivšiniai. Kaip niekur nieko. Tik, žiūrėk, ir išleida koks nors žilbarzdis (kaip mūsiškis Liūdas Gira anais laikais) autoritetas ir gerai apmokamos poezijos žodžiais pradeda kalbėti apie demokratiją, apie taiką, apie nekaltai žudomus žmones.

Net humaniški jausmai žmogų apima. Taip ir norisi pagalvoti, kad jis negali net turėti galvoje tų dešimčių ar šimtų tūkstančių pabaltiečių, kurie šandien miršta Sibiro taigose. Bet žilbarzdis intelektualas užbaigia visiškai atvirščiai: ameri-

kiečiai yra viso to pragaro nešėjai ir visi nubalsavimai eis velniop, kaip nuėjo, pavyzdžiui, vad. "Trijų Didžiųjų" nusiginklavimo rezoliucija. Višinskis dabar išėjo su nauju taikos pasiūlymu, reikalaujantiu Atlanto pakto likvidavimo ir amerikiečių oro laivyno bazių užsieniuose panaikinimo.

Paprastai tokiais atvejais pasiūlyma rezoliucija: pasmerkti JAV imperializmą ir praveisti propagandą, kad mūsų sūnūs ir broliai nebūtų siunčiami mirščiui į Korėją. O už poros dienų Višinskis ir leperčia: žiūrėkite, ką sako apie Korėją ir apie amerikiečių imperializmą didieji pasaulio protai ir talkinga Paryžiaus liaudis.

Vienas tokių didesnių komunistų triukų buvo vad. Prancūzų Komiteto Carlo Prestes'ui ginti mitingas. (Prestes yra Brazilijos komunistas, kuris šiuo metu savo tėvynėje laukia teismo). Frakuoti kelneriai pilstė vynu ir aperatyvus, o frakuoti žilbarzdžiai intelektualai reišė liaudies valią.

Vakariečių priemonės melui demaskuoti

Ir vakariečiai tuo atžvilgiu neatsilieka. Šalia oficialiųjų komunistų kiekvienas JTO žurnalistas yra informuojamas iš atskirų šaltinių, kurių nei adreso dažnai negalima nustatyti, nei vietos.

Net neturint radijo galima lengvai sužinoti, ką to ir to JTO nutarimo proga kalbėjo Maskva, kaip buvo patiekta sovietų gyventojams Achesono ar Schumano padarytas JTO pranešimas. Net nebūnant politikų ir nesekant ligišolinės politinės raidos galima tiksliai sužinoti, kaip sovietai sabotavo buvusias JTO sesijas, kiek kartų panaudojo veto, kiek sutarčių sulaužė, kaip apgaudinėjo vakariečius. Nesigalima taip pat pinigų išgėrimais ir vaišėms. Ir reikalaujama tik vieno — rašyti.

Jeigu šios sesijos pradžioje dar ir buvo tokių, kurie tikėjo sesijos rezultatais, tai šandien jų nėra. Visi klausimai, kurie buvo ir dar bus patiekti svarstyti, kuriems buvo ir dar bus panaudota šimtai darbo valandų ir kurių svarstymas pareikalaus kaip kruopštūs statistikos mėgėjai suskaičiavo, milijonų žodžių, nebus nei per plauką pažengeti sesijai besibaigiant.

Politiniai pranešai spėjo, kad vienintelė šios sesijos teigiamybė — glaudesnis vakarų bloko susicementavimas, kuris lengviau galės ateity apsidirbti su galinga sovietų propaganda, iki šiol esančia vien stipriausiu sovietų ginklu.

Iki šiol paragrafais kalbėjo JTO posėdžiuose diplomatai. Dabar paragrafų vietą užima šūkiškai, lozungai ir net poezija. Tas politikas, kuris surenka daugiausia katučių iš auditorijos, jaučiasi laimėtoju.

—Kolumbijoj, netoli Leridos policija šeštadienį per kautynes, užtrukusias 9 valandas, nudėjo 26 banditus, praneša laikraštis El Siglo.

Dr. W. H. Roehll ir jo žmona iš Middletown, O. Jie važiuo City of San Francisco traukiniu, kuris ištirgo į sniegą. Kai traukinys pasireiškė susirgimai, tai dakaras prižiūrėjo ir gydė sergančius, o jo žmona ėjo slaugės pareigas.

Suezo kanalas — pelninga įmonė

PARYŽIUS. — Suezo kanalas ne tik reikšminga, bet ir pelninga susisiekimo įmonė. 1950 metais kanalas davė \$46 milijonus gryno pelno.

Kanalas priklauso akcinei bendrovei, registruotai Paryžiuje. Bendrovės didžiausias akcininkas yra Anglijos vyriausybė. Jai priklauso 40% akcijų, atstovaujantių \$68,838,000 kapitalą. Minėtais metais Suezo kanalu pasinaudojo 11,751 laivas, pravežtas kuro, registruoti 72,610,000 tonų prekių. (Per Panamos kanalą tais pačiais metais praėjo 6,633 laivai su 28,906,000 t. prekių).

Plaukias per Suezo kanalą laivas moka vieną dolerį (tiksliai \$1.0512) už krovinių toną, tuščias — \$0.4896 už talpos (registro) toną.

Suezo kanalas yra 100 mylių ilgio. Jį iškasė prancūzų bendrovė, pagal Ferdinando de Lesseps planą 1868 m.

JAV nemano siųsti karių į Suezo zoną

WASHINGTONAS, D. C. — Churchillio prašymas padėti kariniam priemonėms išlaikyti Suezo kanalo susisiekimą, buvo Amerikos vyriausybės atmetas, sakoma pranešime iš Washingtono.

Tiktą tikro, atviro karo atveju, arba, kai kanale būtų sulaukiami Amerikos tankiniai su alyvos produktais, Amerika pasiųstų į Egiptą savo kareivius ir karo laivus.

Korėjos pasitarimai

MUNSAN, Korėja. — Po posėdžio, užtrukusio tik 6 minutes, amerikiečių generolas, JT paliaubų delegacijos atst. Claude Ferenbaugh pasakė: "Nėra jokios naudos sėdint ir tik vieniemi į kitus žiūrint".

Susitarti dėl paliaubų, atseit, negalima, nežiūrint to, derybos laikyti nutrūkusiom dar negalima. Šis pavojus beje ypač pabrėdėjo po keturių komunistų naujai mestų kaltinimų JT armijos vadovybei dėl susitarimų pažeidinėjimų.

Pagal paskutinį kaltinimą, J. T. lektuvai apmėtė bombomis apšaudė iš kulkosvaidžių komunistų paliaubų delegacijos stacione motorvežimiu vilkstynę. Bu- bė sužeista keli komunistų kareiviai.

Lėktuvų nelaimės

42 žuvo, 8 dingo, 61 sužeistas

SEATTLE, Wash. — Karinis lėktuvas, pakeliui iš Korėjos su grįžtančiais kareiviais, atsitrenkė į jūros paviršius Anglų Kolumbijos pakraštį ir paskendo.

Lėktuve buvo 43 žmonės. Iš jų tik 7 pasiekė išsilaikyti, kol atvyko pagalba. Kiti, 36 vyrai, žuvo.

Išsiųstas pagalbai B-17 karinis lėktuvas dingo nežinia kur su 8 vyrais.

SACRAMENTO, Calif. — Lengvas bombonešis B-25 nukrito Mather aviacijos kareivinėse, užkliudydamas nusižengusių kareivių baraką. 6 vyrai buvo užmušti ir 61 sužeistas, iš kurių 7 gresia mirties pavojus.

Atoslūgis Kalifornijoje

Per potvynį žuvo 21 žmogus

LOS ANGELES, Calif. — Pietinė Kalifornija tik 1938 metais bebuvo mačiusi tokį didelį potvynį kaip paskutinėmis dienomis.

Žmonės pamažu grįžta iš evakuotų pajūrio vietų, kur vanduo pridarė milijoninių nuostolių, neapsieinant ir be žmonių aukų: 21 žmogus žuvo per potvynio nelaimės.

Pirmą dieną po visos savaitės sekmadienį pasirodė Kalifornijoje saulė, renkantis civilinės apsaugos būriams atstatyti tvarką, vandenims nuslūgus.

Lenkija-Vokietija

BONN, Vak. Vokietija. — Vyriausybė išleistame biuletenyje kalbama apie lenkų gobsumą svetimų žemių atžvilgiu.

Lenkijos vyriausybė esanti išdirbusi 6 metų planą sulenkinti tas vietas, kurias jai užgrobė sovietų raudonoji armija. Žemės už Oderio ir Neisės upių, apimančios 39 kvadratinės mylias, esančios tokios pat vokiškos, kaip ir į vakarus nuo minėtų upių, ir dėlto vokiečiai savo "duonos aruodo" niekad nepamiršia.

CHURCHILLIS NEW YORKE

NE WYORKAS. — Pakeliui į laivą kelionei į Angliją, Churchillis buvo, be savo seno draugo Bernharo Baruko, ir oficialiai sutiktas miesto mero Impeliteri. Antradienį jis išplaukia namo.

Anglų kreiserio išpėjimo šūviai

PORT SAIDAS, Egiptas. — Anglų sunkusis kreiseris "Liverpool" (12,000 t.) paleido į ora 6 šūvius Port Saido uosto pakraštį, išpėdamas kovojančius egiptiečių partizanus, jog angliai yra pasiryžę ir aršesnei kovai.

Egiptiečiai iš dviejų pusių puolė anglų karinę stovyklą Port Saide įlankos pakraštį.

Anglų tankai paleido ugnį į puolančius egiptiečius, mėginusius kulkosvaidžiais užkirsti kelią besitraukiantiems anglų karvuotiem automobiliams.

Vienas egiptietis buvo nušautas ir kitas sužeistas.

Egiptiečiai nužudė Amerikos vienuolę

ISMAILIJA, Egiptas. — Sesuo Anthony, airių kilmės amerikietė vienuolė, buvo Egipto fanatikų nušauta, einant jai į jos vienuolyną, esantį užmiesty ir valdomą prancūzų vienuolių. Ji buvo prancūzų kalbos ir matematikos mokytoja anglų igulos karių vaikų mokykloje.

Aglių kareiviams buvo duotas įsakymas iškratyti Ismailijos namus ir surasti žudikus.

Kiek anksčiau egiptiečių partizanai įmetė bombą į minėto vienuolyno kiemą. Dabar vienuolyną saugo anglų kareiviai. Dieną prieš tai buvo nušautas vienas ir sužeisti aštuoni angliai.

9 metų nuotaka, dabar 4 vaikų motina, 24 m.

SNEDVILLE, Tenn. — Prieš 15 metų visa Amerika kalbėjo, ginčyjos ir nežinojo, ką daryti dėl Eunise Winstead, 9 metų, trečios klasės pradžios mokyklos mokinės, ištekęsios 1937 m. sausio 19 d. už Charlie Johns, 22 metų.

Šandien, švenčiant 15 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, Eunise yra 4 vaikų motina ir sako esanti laiminga.

Jos vyriausia duktė Evelyn yra 9 metų, bet dar netekėjusi, — eina į pradžios mokyklos pirmą skyrių.

—Pastorius Niemoeller, Vokiečių evangelikų bažnyčios perdetinis, grįžęs iš Maskvos susilaukė daug priekaištų dėl jo keilionės. Niemoeller sako, jog jis mėginęs įtikinti komunistus, kad Amerikos milijonieriai nenori naujo karo.

2,000 ARABŲ PUOLĖ POLICIJĄ

Demonstrantai reikalauja nepriklausomybės

TUNISAS, šiaurinė Afrika. — Politiniai neramumai, susirėmimai tarp prancūzų policijos ir vietinių gyventojų — svarbiausia arabų — darosi Tunisijoje vis dažnesni ir aršesni.

TRUMPOS ŽINIOS

"Persų turgus" —

Iki žiemos pabaigos laukiama visiško Irano (Persijos) ūkio sugriuvimo. Dabartinė vyriausybė, vadovaujama Mossadegh, išsilaikys ne daugiau kaip 2-3 mėnesius. Po to laukiama aštrios kovos tarp nuosaikesnių konservatorių ir kraštutinių nacionalistų, remiamų komunizmo šalininkų.

Priekaištai turkam

Arabų kraštai vis griežčiau reiškia savo nepasitenkinimą Turkijai dėl jos draugystės su Vakarų valstybėmis. Turų prekės boikotuojamos arabų šalyse. Spauda kaltina Turkiją neatstovaujant arabų valstybėms JT Saugumo Taryboje, kur ji dabar išrinkta į Egipto vietą.

Banginių žvejai

Paskutinės naujybės šio sektoriaus banginių žvejojimo Antarktikoj yra helikopteriai (malūnsparniai) lėktuvai). Norvegų banginių gaudytojų laivynas yra aprūpintas angliško tipo helikopteriais, kurie iš oro ieško banginių ir pranešinėja per radijo telefoną laivams, kur siūsti harpūnų šaudytojus.

Vokiečių armija

Vakarų Vokietijos vyriausybė praneša, kad ji yra išdirbusi mobilizacijos planą, pagal kurį bus sutelkta 300,000 — 400,000 kariuomenė ir įjungta į Vakarų Europos armiją, vadovaujamą generolo Eisenhowerio.

Kapt. Carlsen

Woodbridge, New Jersey, kur gyvena "Flying Enterprise" laivo dramos didvyrio kapitono Carlseno šeima, jį (Carlseną) pasitiko veik visi miestelio 15,000 gyventojų su 18 dūdų orkestru ir 60 žygiuojančių organizacijų.

Admirolas McCormick

Dar prieš išgaunant Churchillio sutikimą, kad Atlanto šalių laivyno vadas būtų amerikietis, admirolas Lynde McCormick buvo vyriausybės numatytas į šią atsakingą vietą. Adm. McCormick ligi šiol vadovauja JAV Atlanto karo laivynui.

"Dėdės Tomo Trobelė"

Vengrijoj buvo išleista nauja laida pagarsėjusios Mrs. Beecher Stoves romano "Dėdės Tomo Trobelė". Ta proga komunistų dienraštis Magyar Nemzet "informuoja" skaitytojus, jog ši knyga Trumano Amerikoj mėginama visokiais būdais nuslėpti. (Amerikoj ji gaunama visose bibliotekose).

Britai nesotūs

Mitybos ministeris Lloyd George skelbia, kad mėsos davinyš sumažinamas antru kartu, Churchillui perėmus valdžią. Savaitės mėsos norma nuo 19.8 centų vertės sumažinama iki 16.32 centų. Bekono norma nuo trijų uncijų pakeliama iki keturių uncijų per savaitę.

Pereitą šeštadienį, suėmus 20 nacionalistų vadų, kilo tikros kovos tarp demonstrantų ir protektoriato policijos. Kruviniausias susirėmimas įvyko Mateur mieste, esančiame į pietvakarius nuo Bizertės.

Tunisiečiai, nemažiau kaip 2,000, vadovaujami uždraustos Neo-Destour partijos (naujos konstitucijos), puolė basliais ir akmenimis policijos būstinę. Policija buvo priversta paleisti į puolančią minią ginklų ugnį, nuo kurios žuvo 8 tunisiečiai; 26 buvo sužeisti.

Tuniso miesto arabų daly policija apšaudė demonstruojančius studentus ir darbininkus, sužeisdama tris žmones.

Neo-Destour partijai paskelbus visuotinį streiką, žydų krautuvės arabų miesto daly buvo priverstos užsidaryti. Miesto europinės daly, žydų, prancūzų ir italų krautuvės liko atviros.

Demonstracijose prieš vyriausybę dalyvauja ir moterys uždengtas veidais. Jų būrys iš 200 mėgino rinktis prie prancūzų gubernatoriaus rūmų. Policija jas išblaškė, 50 pasipriešinusias suėmė.

Arabų nacionalistų vadai, farp jų Habib Bourguiba, Neo-Destour partijos organizatorius, buvo ištremti iš Tuniso. Taip pat suimti 6 komunistų vadai, įskaitant ir partijos sekretorių Maurice Nizard, ir išgabenti į pietus. Jie busia peleisti, uždraudžiant grįžti atgal.

Trys šimtai arabų, šaukdami "paleiskit Bourguiba", išdaužė europiečių kavinę ir padegė trėmavųjų Tuniso priemiestį.

Prancūzų policija prie Bab Djedid sulaikė įtartingą laidotuvių eiseną ir, atidariusi karstus (jų buvo trys), rado juose ginklų ir "Molotovo kokteilių" — butelių su gazolinu.

Anglija atkuria civilinę gvardiją

LONDONAS. — Panašiai kaip 1940 metais, laukiant vokiečių invazijos, angliai šandien organizuoja pilietinę, neapmokamą gvardiją.

Iš pradžių numatyta sutelkti 95,000 savanorių ir vidaus apsaugą. Taikos metu numatyta laikyti 170,000 civilinės gvardijos. Gresiant karui Anglijos krašto apsaugos ministerija numato surinkti į civilinę gvardiją iki milijono žmonių (per paskutinį karą buvo 1.5 mil. vidaus apsaugoj).

Didinama Japonijos policijos jėgos

TOKIJAS. — Laikraštis Asahi skelbia vyriausybės nutarimą padidinti Japonijos policijos rezervą nuo 75,000 vyrų iki 310,000 1953 m.

Šiais metais numatyta policijos jėgas padidinti iki 170,000 vyrų. Policijos rezervas šiuo metu atstoja Japonijoj kariuomenę, kuri, kaip matyti iš apmokymo planų, bus išugdyta kaip tik iš vadinamo "tautinio policijos rezervu".

Šveicarijos lietuvių gyvenimo kronika

(Iš "Šveicarijos Lietuvių Žinių")

Kun. prel. prof. Kazimieras Šaulys, gyvenęs Lugano, 1952m. sausio 16 d. minėjo garbingą 80 metų amžiaus sukaktį. Kun. prel. Šaulys, Kauno Arkivyskupijos Generalvikaras, yra pasirašęs Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą 1918 m. vasario 16 d. Jo adresas: Lugano, Via Calloni 14.

Martynas Brakas, Vykdomojos Tarybos narys, spalių m. viduryje buvo atvykęs iš Vokietijos į Šveicariją ir sustojęs Berne pas savo studijų bičiulį Dr. A. Gerutį. Buvo aptarti klausimai, susiję su pasinaudojimu Lietuvių Bibliografinio Archyvo Šveicarijoje turima dokumentacija. M. Brakas yra kilęs iš Māziosios Lietuvos.

Ponia Irena Kaestli-Augevičiūtė, Šveicarijos generalinio konsulo Montrealyje žmona, perėitą vasarą buvo atvykusi Šveicariją. Aplankė savo tėvus — pulk. med. dr. J. Augevičių ir motiną, gyv. Wilyje, St. Galleno kantone, brolių Kostą, med. dr., besigydančių Davose, ir broliene med. dr. Augevičienę, praeitą pavasarį atvykusią į Šveicariją.

Trys nauji lietuviai daktarai. Šiais metais net trys lietuviai baigė medicinos studijas ir, išlaikę kvotimus, gavo medicinos daktaro laipsnį: Jonė Pečiulionytė, Zueriche, J. Steponavičius ir A. Zukauskas Berne. Linkime naujiems akademikams geriausio pasisekimo!

Dr. A. Zukauskas išvyko pas tėvus į Amerikos Jungtines Valstijas.

Aldona Eretaitė, dirbusi porą metų Zuericho teatro vaidyboje, perėitą vasarą išsikėlė į Mannheimą tam pačiam darbui dirbti.

Lingių šima liepos m. 18 d. išvyko iš Šveicarijos ir per Vokietiją išplaukė į Kanadą.

Keliautojas aplink pasaulį. Gruodžio m. viduryje Šveicarijoje buvo atkeliavęs mūsų tautietis Stasys Urmanas, pasiryžęs pėsčias apkeliauti aplink pasaulį. Savo laiku tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, jis vėliau įstojo į prancūzų švietimšalių legioną, paskum karo metu buvo vokiečių išsiųstas į rytų frontą ir pateko bolševikų nelaisvėn. Klaidžiose sąlygose išbuvęs tris metus Sibire, Urmanas iš darbų pabėgo ir per Kiniją pasiekė Indokiniją, iš kur grįžo į Prancūziją. 1949 m. pradėjęs kelionę, jis ligšiol perėjo kone visus Europos kraštus ir jau nukeliavo su viršum 25,000 kilometrų. Šis savotiškas pasiryžėlis yra numatęs atlikti 100,000 kilometrų kelionę! Iš Šveicarijos jis per Italiją žada vykti Austrijon. Apie mūsų tautiečio kelionę plačiai rašė visa eilė šveicarų laikraščių.

Atsišaukimas į Šveicarijoje gyvenimus tautiečius, Šveicarija yra priglobusi kelis lietuvius

ligonius bei senyvo amžiaus asmenis. Kai kurie jų yra reikalingi nuolatinės medžiaginės paramos ir iš mūsų pusės. Yra kilusi mintis, ar jiems į pagalbą galėtų ateiti tautiečiai, kurie anksčiau buvo suradę prieglobstį Šveicarijoje, o paskum išemigravo į užjūrį? Gal pav. Amerikos Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir Australijoje gyvenę tautiečiai, anksčiau gyvenę Šveicarijoje, galėtų pasiimti po vieną Šveicarijos lietuvių savo globon? Lauksime atsiliepiančių!

"Tremtis", vienintelis Europoje einas lietuviškas leidinys, skiriamas ne kurio vieno krašto tautiečiams — tremtiniam, nuo Naujų Metų bus leidžiama tik kartą per mėnesį. Kviečiame visus Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės narius laikraštį užsisakyti. Prenumeratos kaina — 4 vokiečių markės pusei metų. Laikraštis išėina Vokietijoje, o jo adresas toks: (13 b) Memmingen, Postfach 2.

Pittsburgh, Pa.

Mirė jauna lietuvaitė

Sausio 11 d. visai nelauktai ir, kaip sakoma, netikėtai, tik tris savaites pasirgus ligoninėje, mirė 29 metų amžiaus sulaukus Marije Sinkunaitė — Mrs. Hornyak, palikdama didžiausiam nuliūdime savo mylimą vyrą, tik trijų mėnesių sulaukusią vienatinę dukrelę Marlin Ann bei liudinę, savo motiną Mariją Sinkunaitę, kurios vyras ir mirusios Marytės tėvas Kastantas Sinkūnas jau keli metai kaip yra miręs.

Kastantui Sinkūnui mirus, jaunoji Marytė ištėkėjo ir kartu su savo motina gyvena. Jie išitaisė restoraną biznį Soho dalyje ir jautėsi sukūrę šeimyninį židinį, nes jau buvo susilaukę pirmosios savo dukrelės. Naktį Sinkūnienė irgi tikėjosi tame šeimyniniame židinyje baigti savo gyvenimo sauleleidžio dienas. Bet gyvenimas visai ką kitą nulėmė, ne tik ji neteko vienatinės savo dukrelės, bet dar ant jos rankų paliko 3 mėnesių anūkė, kurios auginimui ir priežiūrai Marijai Sinkūnienėi teks pašvesti daug energijos ir laiko.

Sinkūnų šeima yra viena iš senesniųjų Soho dalyje. Ji plačiai žinoma tarpe Pittsburgho lietuvių, nes Kastulis (Kastantas) Sinkūnas prieš savo mirtį per daugelį metų buvo mėsos krautuvis (bučernės) biznis. Pasitraukęs iš biznio, jis buvo išrinktas Lietuvių Mokslo Draugystės Klubu gaudinimui ir aktyviai dalyvaudavo SLA 40 kiupoje, 3-čiam Apskričių bei kitose draugijose. Nuo pat savo jaunų dienų jis buvo įsijungęs į Pittsburgho lietuvių judėjimą. Marije Sinkūnienė yra šioje šalyje gimusi lietuvaitė, jaunystės

dienose dainuodavo lietuviškuose choruose ir dažnai dalyvaudavo su savo vyrų Kastuliu lietuviškame veikime.

Velionė jaunoji Marije Sinkūnaitė, nors jau buvo šioje šalyje gimusi 3-čios kartos lietuvaitė, bet savo tėvų įtakoje iš pat kūdikištės dienų visada maišėsi su lietuvišiais. Lietuviškuose parengimuose, jei pritrūkdavo patarnautojų prie stalų laike vakarienių arba kitokių darbų, tai visada būdavo galima gauti jaunosios Marytės pagalbą.

Reikia pasakyti, kad yra ir daugiau Soho dalyje čia gimusių lietuvių, kurios, kaip ir velionė Marytė, visados dalyvaudavo su lietuvišiais ir dirbdavo lietuvių parengimuose. Jos jau daugumoje yra sukurusios šeimyninius židinius ir laimingai gyvena. Vidina kita yra ir mirus.

Šiąja proga norėtusi tų buvusių mūsų lietuviškų parengimų darbuotojų prisiminti vardai, kurie dar nėra išdėję iš mūsų atminties, būtent: jau prieš kiek metų staigiai mirusią Mildą Virbickiūtę, kuri kaip talentinga pianistė dažnai patarnaudavo lietuviškuose parengimuose kaip akompanistė ne tik mūsų paprastiems dainininkams, bet net operos dainininkams; Laurą Paulekiūtę, kuri buvo dainininkė, deklamatorė ir vaidintoja. Dabartiniu laiku ji turi sukūrus gražų šeimyninį gyvenimą ir auklėja gražią lietuvišką šeimą. Taip pat Vijołą Šimkūnaitę, kuri ne tik savo kūdikystės dienose dirb-

Iš saulėtos Floridos

Susilaukėme gerų draugų

MIAMI, FLA. — Tikrai šiurpu buvo skaityti apie Chicagos sniego audras ir pūgas. Atrodo, kad tiek jau buvo blogai, kad nei pėksčiam citi, nei važiuotam važiuoti.

Visai kas kita pas mus: puiku, šilta, oranžiniai ir greipfrutai prinokę, gelės žydi.

Štai prieš kiek laiko pas mus

davo lietuviškuose parengimuose, bet ir dabar jau sukūrusi gražų lietuvišką šeimyninį židinį, aktyviai dalyvauja lietuviškame veikime. O kas nežino Bertos Martinoniūtės, Veros Količikės? Jos yra Soho lietuvių parengimų darbuotojos ir jau turi sukūrusios savas šeimynas ir laimingai gyvena. Taip pat dar, tur būt, nesam užmiršę Onos ir Felikso Gutauskų dukrelės, kuri irgi dirbdavo mūsų parengimuose.

Yra ir kitose Pittsburgho dalyse darbščiai lietuvičiai, bet visų jų vardų nebeprisimenu. Tačiau reikia pasakyti, kad čia gimusios lietuvių mergaitės daugiau dalyvauja lietuviškame veikime, negu berpiukai.

Marie Sinkunytė-Hornyak buvo palaidota šv. Kazimiero kapinėse su bažnytinėmis apeigomis sausio 15 d. Laidotuvėse dalyvaavo didelis skaičius Pittsburgho lietuvių.

atvyko iš Wisconsinos Agnė Sidlauskienė ir Steve Svilainis. Žmonės linksmi, malonūs. Smagiai ir mums pasidarė, tik tas laikas nepaprastai jau greitai bėga.

Ir keista: tiek visokio veikimo, kad nėra kada nė išsimiegoti. Ypačiai mūsų sveičiai labai užimti: tai saulėje kaitinasi, tai maudosi, tai žuvažauja, tai su savo pažįstamais ir draugais laiką praleidžia.

Beje, pasakanti, jog jie jau visokiausių žuvų prigaudė, — mažų, didelių ir vidutiniškų.

Vis dar jie negali išsiaiškinti, kodėl Wisconsinie šalta, o čia tiek šilta, jog beveik visą laiką maudytis galima.

Florida yra ypatingas kraštas, kas čia atvyksta, tas tiek susižavi, jog stengiasi kaip galima ilgiau pasilikti. Pasilikti

bent taip ilgai, kol į šiaurę paukščiai pradeda grįžti. Vadinasi, kol ten oras sušyla.

Nesirengia ir p-ia šidlauskienė bei Svilainis greit Florida aplieisti. Jie yra nusitarę čia iki gegužės galo pasilikti. Pirmą kartą jie čia atvyko ir saulėtoji Florida jiems patiko, jog rengiasi praleisti čia bent kelis mėnesius.

Mes čia gyvename kaip paprastai: apsipratome. Tiesa, prisimename savo gerus draugus ir bičiulius. Būtų maloniau, jei galėtumėme su jais dažniau susitikti. Gal kai kurie jų mus aplankys? Visada bus "welcome".

Baigdamas visiems naujieniečiams, Universal bendrovės buvusiems bendradarbiams bei Chicagos Lietuvių Draugijos nariams linkiu laimingiausių 1952 metų!

—George M. Chernauckas

TV SALES MEN

NEEDED AT ONCE

PART OR FULL TIME

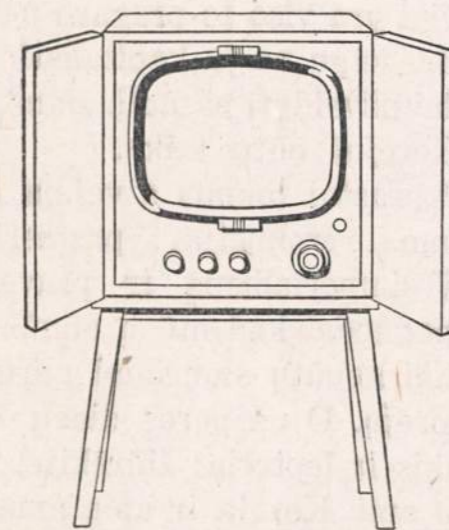
- GOOD PAY
- STEADY WORK
- PLEASANT WORKING CONDITIONS

Many of our Men are Making Wonderful Paychecks

APPLY AT ONCE

MUNTZ TV

1705 Washington St.

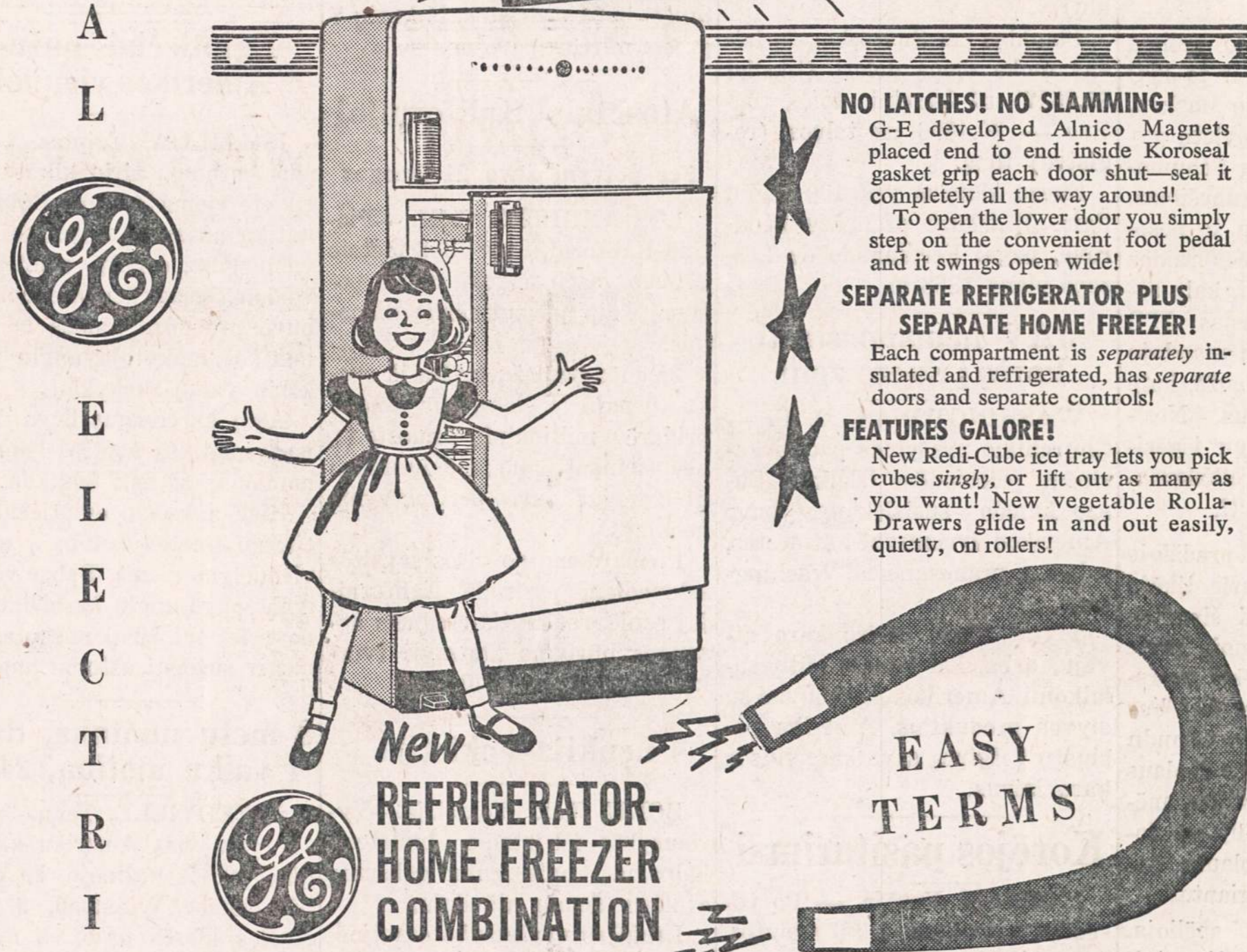
Waukegan, Illinois

AT DISTRIBUTORS OUTLET

G
E
N
E
R
A
L

A NEW G-E REFRIGERATOR

WITH ALNICO MAGNETIC DOORS!

New REFRIGERATOR-HOME FREEZER COMBINATION

EASY TERMS

SEE THIS REFRIGERATOR SENSATION—TODAY!

DISTRIBUTORS OUTLET

3608 W. Irving Park Blvd.

IRving 8-0661

Open Monday and Thursday Evenings

Authorized Dealer

GENERAL ELECTRIC REFRIGERATORS

J. P. VARKALA
ir
F. H. SADAUSKAS
(Public Accountants)
VALSTIJOS REGISTRUOTI
AUDITORIAI
2401 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.
WALbrook 5-7711

PAMOKOS
Anglų Kalbos
Lietuvių Kalbos
Stenografijos
Masinėle Rašymo
Aritmetikos
Pilietybės
MOKSLO LAIKAS:
Nuo 9 ryto iki 3 po pietų ir
nuo 7 iki 9 val. vakaro.
**AMERIKOS
LIETUVIŲ
MOKYKLA**
816 W. 33rd Pl., Chicago 8, Ill.

Pervežu baldus
Chicagoje ir iš tolimesnių vietų
TURIU ILGĄ PATYRIMĄ.
Juozas Naujokaitis
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PĖCIAI, SAUDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MOS MASINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAZIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS
FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

CONRAD Photo Studio
(lietuvis fotografas)
Specialybė
vestuvės.
\$15.00
vertės dovana
jaunavėdžiams, atne-
sus šį
garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENG. 4-5840
ENG. 4-5883

NAUJA GYDUOLĖ
Alexander's Nauja
Maistinga Gyduolė
yra mišinys riešutų,
uogų, šaknių ir lapų;
ji yra vartojama nuo
visokių nervų ligų ir
nervišku galvos skau-
dėjimu, nuo šalčių ir
lytiško silpnumo, greit
pavargimo, gera
nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių
vidurių nesveikimų — išstvermingas
maistas ir stimuliuojantis tonikas.
Nežinint kokia liga sirgtumėt, šitame
mišinyje yra pastiprinimų. Vartojama
arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė
svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.
Pristunčiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penkta-
dienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeš-
tadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakaro
LIETUVISKOS VAKAROSKOS
Tel. HEmlack 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Karo tarnybon išėjusiam draugui kasdien laisvc nerasyti, bet tamstos užsakytos NAUJIENOS pasiekė jį kiekvienu dieną. Kodėl jam dienrašcio neuzsakai?

BIG plans?

Ar Pradedate Naujus Metus Teisingai?

Vienintelis būdas padaryti šiuos metus geresniais, tai atidėti didesnę dalį savo uždarbė pas mus į taupymo sąskaita. Gausite gerus dividendus. Indėliai apsaugoti Federal Savings and Loan Insurance Corporation iki \$10,000.

LIETUVISKA ĮSTAIGA

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

KAIP MES KŪRĖMĖS VENEZUELOJE

Iš pereinamosios stovyklos į laisvę

Pereinamon emigrantų stovyklon El Trompillo atvežė mus tada autobusais naktį apie 12 val. Mūsų transporte buvo kelios lietuvių šeimos.

Tamsoje nieko nesimatė. Autobusai sustojo po dideliais medžiais. Mums atrodė, viduryj tuščių laukų. Paėjėję galiuką, pamatėme tamsius siluetus pusiau apskritų būdų — atseit, barakų. Ir pradėjome nusiminti spėlioti, kad mus dabar atvežė į kažkokį dvarą žemės ūkio darbams. Tik rytojaus dieną mums paaiškėjo galutinai, kad esam pereinamojo stovykloj.

Savo tvarka ji mums labai priminė Vokietijos pereinamosias stovyklas, o kai kuriais at-

E. Dervojedaitienė, šio straipsnio autorė, savo ūky.

vejis net... KZ-stovyklas. Tik vienas dalykas, kas mums alkaniems patiko, — maistas buvo geras, daug geresnis, negu Vokietijos DP stovyklose pastaruoju metu.

Pradžius atatinkamam laikui, mes pagalios atsidūrėme laisvėj. Mano ir dar viena lietuvių šeima patekome į dabar mūsų gyvenamąjį miestelį, kartu su keliais viengungiais kitų tautybių emigrantais, bet ne DP.

Čia mus iškilmingai sutiko miestelio valdžios galvos ir moterų atstovės. Moterys atnešė mums dovanų: medžiagos ir saldumynų vaikams. Miestelio burmistras užsakė mums iškilmingą vakarienę viename restorane, o paskui atvedė į vienus tuščius namus ir pasakė, kad čia laikinai turėsim gyventi, iki susirasim darbo ir butus. Darbu aprūpinti pažadėjo pati miestelio vadovybė, pavedusi tai atlikti tuometiniam darbo inspektoriui.

Jiems tai buvo savo rūšies pramoga

Rytojaus dieną mes nustebom, kai atvyko miestelio burmistras su keliais tarnautojais ir palydovais, kurie mums atgabeno indų ir maisto. Maistą turėjome pasigaminti patys. Mūsų grupėje buvom 20 žmonių. Jų tarpe trys moterys, kurioms teko pamainomis virti visai grupei valgyti. Maistą sausu daiviniu gavome išties 14 dienų. Gavom taip pat ir atklodes. Žinoma, kiek teko vėliau sužinoti, visas išlaidas padengė mūsų apylinkės emigracijos institutas.

Mes buvome čia pirmieji emigrantai, patekę šon apylinkėn ir į šį provincijos miestelį, turintį apie 8,000 gyventojų. Į mus žiūrėta, kaip į stebuklingus padarus, iškritusius kažkur iš Marso ar kitos kurios planetos. Kasdien rinkdavosi žiopiiai prie mūsų gyvenamojo namo, įkyriai lindo vidūn, laudžiojo po visus kambarius, žiūrėdavo, čiupinėjo viską, stebėjo mūsų veiksmus, juokėsi iš mūsų. Tai buvo, tarytum, kokia didelė pramoga jiems kokiame cirkė. Pirmąsias dienas mes jautėmės neįtikėtai, bet paskui pradėjo mums taiti įkyrėti ir

pykinti, tačiau, niekas iš mūsų nedrįsime ką nors pasakyti svetingiems miestelio šeiminkams, o arčiau nepažinojome nė jų gyvenimo būdo, jų pažiūrų, nei jų papročių, nei pačios jų nuomonės mūsų atžvilgiu. Susikalbėti tegalėjau tik aš iš mūsų šeiminkų ir tai tik labai silpnai. Geriau sekėsi mūsų grupėje esantiems keliems italams, nes šie emigrantai dėl kalbų panašumo bendrai greit pramoksta ispanų kalbos.

Bandom savistoviai įsikurti

Miestelyje darbų kaip ir nėra ir ta problema išrišti nebuvo taip lengva. Po kelių dienų viengungius beveik visus išsiuntė kitan miestan. Paliko tik italas barzdaskutys-kirpėjas ir vienas lietuvis, kuris be lietuvių kalbos tada nemokėjo nė vieno kitokio žodžio ir norėjo pasilikti prie mūsų šeimos.

Dvi šeimos buvo aprūpintos darbu, o mes su vyru nutarėm stengtis įsikurti savistoviai, nors kišenėj neturėjom nei cento.

Miestelyj nebuvo jokio fotografo, nes dieną čia nėra švičios ir iš kitur nei vienas fotografas į čia nesikėlė, bijodamas to nakties darbo vargo. Be to, miestelio gyventojai daugumoje skurdėivos. Kadangi mano vyras nusimanė šioj srity, jis buvo pakviestas miestelio gubernatoriaus atidaryti čia fotografiją. Darbo inspektorius parūpino mums patalpas. Jo dėka aš gavau vieną krautuvėj siuvamo darbo. Siuvau namie atsivežta rankine siuvama mašina... vyriškas kelnes! Jei kas taiti man būtų sakęs Lietuvoje, būčiau jį tikrai pavadinusi ne visai sveiko proto, nes apie tokį darbą neturėjau mažiausio supratimo. O vargas ir reikalas vis tik žmogų visko išmoko. Išmokau ir aš... Paskui gavau pas vieną modistę siūti moteriškus rūbus. Tai jau buvo kiek geriau, nes už jų pasiūvimą daugiau moka ir prie jų mažiau darbo, negu prie vyrų kelnų.

City of San Francisco į sniegą įklimpusio t aukinio keleivius buvo bandoma išgelbėti helikopteriu, bet dėl nepaprastai didelio vėjo tas žygis nepasisekė. Vėliau kitu traukiniu pasisekė prie City of San Francisco privažuoti ir keliaivius išgelbėti.

Surandame užmiesty didoką žemės sklypą

Tai gi, šiaip taip pradėjom gyventi, nors kitą dieną ir neturėjom už ką duonos nusipirkti.

Su laiku reikalai kiek pagerėjo. Vyras išsidirbo klientūrą. Pajamos kiek padidėjo.

Šiam krašte pragyvenimas yra labai brangus, nes maisto produktų nuosavos gamybos mažai ką turi ir viską gabena iš kaimyninių valstybių. Be abejo, reikia mokėti multas, kainuoja transportas, o paskui, — jei venezualietis negali ant ko uždirbti mažiausiai bent 50%, jis visai to prekybon neperka. Didelis vargas čia taip pat su daržovėmis ir bulvėmis, įvairiais vaisiais. Daugiausia, kas galima čia iš vaisių gauti, tai įvairių rūšių bananai ir platanai. Anot vietinių teigimo, ir tie dabar labai pabrangę. Pirmiau buvę galima pirkti visą kekę už medio — 25 centus, o dabar už bolivarą tegauinama tik apie 40 bananų, o kai nėra jų sezonas, jie dar brangesni.

Nutariau gelbėtis kiek savo jėgomis. Šiuo atveju ir pradėjau ieškoti laisvo žemės sklypo. Pirkti tokį, pinigų neturėjom; bet aš sužinojau, kad galima gauti iš valdžios taip vadina-

mon "arendon" — su laiku, po tam tikro laikotarpio, žemė pereina joje gyvenančio nuosavybėn, jei ant jos atsiranda pastatai, medžiai ir tam pan.

Po ilgoko ieškojimo pavyko surasti užmiesty gan didoką žemės sklypą ir, atlikus tam tikrus formalumus, jį gavome ir pradėjom kurtis. Šalia jo pavyko nupirkti molio bakūželę. Seną, suklypusią. Pridėjus prie šio reikalo daug kruopštaus ir nenuilstamo darbo, ūkelį įgavo kiek panašumo į gyvenamą vietą. Pirkus, džinglės lindo tiesiog trobon. Dabar džinglių ratas pasitraukė tolokai nuo trobos.

Su kiaulių auginimu išėjo nekoks biznis

Daržoves ir šiek tiek vaisių auginame tik saviems reikalam. Mėginom auginėti kiaules ir užvesti paukštyną. Su kiaulėmis, pasirodo, ne koks biznis, neturint pakankamai savo pašaro: per brangiai išeina jų auginimas. Neuzšimoka. Vietiniai kiaulių beveik kad nešeria. Jos valkiojasi niekeno neprižiūrimos ir nesaugomos, lygiai kaip ir čiabūvių karvės bei ožkos. Užtai greit apkrečia viena kitą ligomis susirgimo atveju. Naktiniai susirenka namon ir tada

šeimininkė paduoda atsigerti kiaulėms vandens, nusunkto nuo virtų kukurūzų, iš kurių gamina vietiniai vadinamąją duoną — arepą. Tai yra apskritti, vyriško delno dydžio, paplotėliai, apkepami pelenuose prieš ugnį, kūrenamą žydiny. Jų virtuvės židiniai taip pat labai primityvūs: molio arba iš žemės padarytų plytų paauksinta ugnivietės plokštumėlė ir joje kūrenama ugnis. Dūmai, be abejo, plinta visoj pirkioj. Taip vadinamieji turtingesnieji, geresnieji, jei neturi įsitausę žibalinės plytelės arba deginamos gazolinu, turi pasistatę sa-

vo virtuvės užpakalinėj gyvenamo namo dalyje, kad dūmai taip greit nepatektų trobosna.

Nepalankus klimatas

Klimato sąlygos čia yra labai savotiškos ir labai atsiliepia į žmonių, gyvulių bei paukščių organizmą. Lietaus periode, jei nepučia šaltokas vėjas lyjant, kas retokai tepasitaiko, yra labai tvanku ir karšta, ypač pietų metu ir naktį. Čia daug kam neduoda ramybės įkyrūs uodai, nors kartais jų pasitaiko tik vienas ar du, trys, bet ir tie miegoti neleidžia.

Apie rugsėjo, lapkričio mėnesį lietaus periodas baigiasi ir prasideda vadinamoji žiema, kuri tęsiasi maždaug iki kovo pabaigos, balandžio vidurio, o kartais lietus teprasideda tik gegužės pradžioj.

Ne tokie čia lietūs, kaip kad mes buvom prie jų pratę Europoj. Čia — tiesiog liūty. Kai pradeda staiga lyti, tai kaip iš kibiro pila. Kai pavasario liūty užtrunka tris-keturias dienas ar net daugiau, patvinsta keliai, vanduo užlieja visas žemumas. Kai vanduo pradeda eiti iš kalnų pakalnėsiu, būna ir taip, kad ir miestuose bei miesteliuose beveik valčių reikią. Tik viena laimė, kad vanduo čia ilgai patvins nesilako. Žemė čia turi tą savybę, kad vandenį greit sugeria. Lietaus periodu viskas klesti, auga, bujoja, žydi.

(Bus daugiau)

Skaitvkite "N-nas"

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

TAUPLYTI REIKIA IPRASTI. TAUPLYK NORS MAŽAI, BET REGULARIAI. PRADEK TAUPLYTI ŠIANDIEN.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Illinois
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel. Virginia 7-747

Neleiskite PEČIUGĖLAI sugadinti jums dieną

• Raumeninę pečiugėlą greitai pailengvinkit su Johnson'o PEČIUGĖLAI PLESTERIU — beveik tas pats, ką dėvėtum šildančią paduškaitę. Jis veikia trejopai: (1) Atgabena šildantį, gydančią kraują ir skaudamą vietą. (2) Gelbsti nuvargusiems raumenims — sumažina skausmo smugius. (3) Planelinė paduškaitė palaiko šilumą per valandų valandas.

• Pirkit Johnson'o PEČIUGĖLAI PLESTERI, pagamintą Johnson & Johnson — patikimiausias vardas chirurgiškų aprašalų gamyboj. Gaudamas visose vaistinėse.

VYRAI IR MOTERYS Pirkite sietos šaknis, kurios gydo įvairias ligas. Jas galite užsisakyti pas J. V. GUDJONĮ 704 W. Madison St. VERNON HOTEL Tikslai trečiadieniais

Išėjo "Nemuno pakrantėmis"

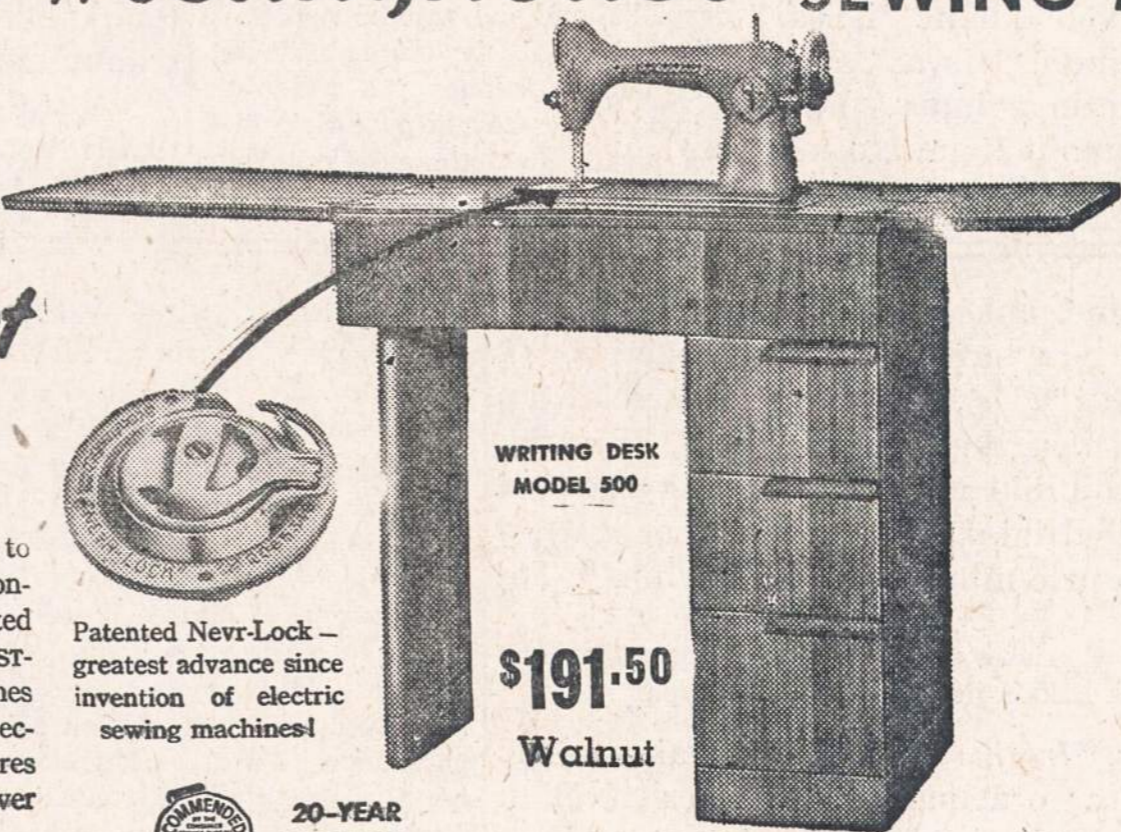
Jau išėjo iš spaudos Dr. A. Garmaus knyga "Nemuno pakrantėmis (Jauųjų dienų atsiminimai)". Išleido "Nemuno" knygynas Chicagoje. Viršelį piešė Vl. Vijelkis. Knygos yra 136 psl. Kaina \$1.25. Gaunama "Naujienu" administracijoje 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., prišintus čekį arba money order \$1.25.

SAVAITRAŠTIS "ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS" U. S. A. metams kainuoja Du doleriai Galima išsirašyti per "Naujienas" arba tiesioginiai, adresuojant: "A. L. Balsas" Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS" AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti? Net ir kunigai pasislėpė jį studijuoja, nors savo parapijonims draudžia jį ir rankas paimti. "KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo. Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokymų, gražių eilių, idomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio. Kainuoja tik \$3.00 metams Adresas toks: "KELEIVIS" 636 Broadway SO. BOSTON, MASS.

Free-Westinghouse SEWING MACHINE

See the sensational sewing machine that can't clog or jam!

Precision Built IN AMERICA BY AMERICAN CRAFTSMEN COME IN TODAY FOR A FREE DEMONSTRATION!

Now — no more jamming of your machine, due to snarling and tangling of thread. No more time consuming, money-wasting service calls. This patented Nev-Lock makes it impossible for a FREE-WESTINGHOUSE to jam the way ordinary sewing machines do. Come in today! See this newest marvel of electrical sewing! And also see all the other features that will give you the easiest sewing you've ever dreamed of.

- See these features you've always wanted!
- Fastest home-type sewing movement made
 - Instant control for forward or reverse sewing
 - Glides over pins, seams, heavy folds
 - Built-in sewing lamp

\$191.50 Walnut
See amazing values as low as \$69.95 — for a genuine lock-stitch FREE-WESTINGHOUSE Sewing Machine, Model 52F-1216.

TERMS TO SUIT YOUR CONVENIENCE

WEITZ TELEVISION - CAMERA & APPLIANCE STORES

2609-11 W. NORTH AVENUE Phone: HUMBOLDT 6-0290
OPEN MONDAY, THURSDAY AND SATURDAY EVENINGS

Skaitvkite "N-nas" 3-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —PIRMADIENĖ, SAUSIO 21, 1952

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAanal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiojant:
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAanal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Samokslininkų Valdžia

Sovietų vyriausybė išleido naują patvarkymą, liečiantį svetimus diplomatus ir apskritai svetimtaučius Sovietų Sąjungoje. Jiems draudžiama keliauti į 22 miestus, kuriuose yra stambūs pramonės centrai. Drauge su keliamais suvaržymais, paskelbtais 1948 m., diplomatams dabar yra uždarytas kelias į daugumą apgyventų vietovių Sovietų Sąjungoje.

Iš visų pramoningųjų Rusijos miestų jiems yra leidžiama pamatyti tik du — Maskvą ir Leningradą (buv. Peterburgą), bet ir čia toli gražu ne viskas jiems atdara. Maskvos apylinkėse jie gali keliauti ne toliau, kaip 25 kilometrus, ir šioje srityje taip pat dar yra visa eilė uždraustų punktų.

Geležinė Uždanga ne tik aplink Sovietų Sąjungą, bet ir krašto viduje. Tačiau Kremliaus valdovai nori, kad pasaulis tikėtų, jogei jų valdomam krašte žydi laimė ir gerovė, jogei to krašto gyventojai gamina tik kultūros gėrybes, dirbdami taikai. Jei būtų taip, tai kodėl visa tai reikėtų slėpti nuo pasaulio akių?

Atsiminkime, kad Hitleris, nutaręs ruošti karui, elgėsi panašiai, kaip šitandien elgiasi Stalinas. Prie dirbtuvių, kuriose buvo gaminami ginklai ir kitokie karo pabūklai, buvo neleidžiama nė iš tolo prieiti; tų žmonių darbininkams ir tarnautojams buvo uždrausta, bauginant aštriausiomis bausmėmis, pasakoti „pašaliniam“ žmonėms apie tai, kas jose gaminama. Palaipsniui visi sunkiosios pramonės punktai buvo uždengti nuo publikos akių.

Aišku, kad ir Stalinas dabar ruošia kokius tai planus, apie kuriuos jisai nenori, kad patirtų kitos šalys. Už Sovietų imperijos sienų ir už visos eilės Geležinių Uždangų yra vykdomas samokslas prieš laisvąją žmoniją.

Demokratinės tautos turi apsižiūrėti, kad nebūtų užklyptos nepasiruošusios!

3 Nauji Saugumo Tarybos Nariai

Sausio 17 d. atsistodė Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje trys nauji nariai — Čilė, Pakistanas ir Graikija. Jie užėmė vietas, kurias turėjo Indija, Ekvadoras ir Jugoslavija.

Juos išrinko generalinės asamblėjos šeštoji sesija, dviejų trečdalių balsų daugumomis. Smarki kova ėjo dėl Graikijos išrinkimo. Bolševikai siūlė Bielorusiją, bet po eilės balsavimų prakišo. Tarp naujųjų Saugumo Tarybos narių nėra nė vieno Maskvos satelito.

DR. P. JONIKAS

Senieji lietuvių kalbos pakitimai

2.

(Tęsinys)

To kalbos įvairėjimo, tarmių skirstymosi priežasčių, kaip ir apskritai esti tarmių atsiradime, buvo įvairių. Nemažos reikšmės turėjo atskiri administraciniai vienetai (seniūnijos, apskritys...), kurių žmonės daugiau tarp savęs bendravo, o su kitų administracinių vienetų gyventojais susisiektas buvo menkas arba ir jokio nebuvo. Dėl to tų artimiaus bendravusių vienetų gyventojų ir kalba susidarė vienodė ir ėmė skirtis nuo kitų tokių vienetų. Taip pat, kaip jau anksčiau minėta, naujų ypatybių į kalbą įnešė ir sulietuvėjusios kitos baltų kiltys: vienoje vietoje kuršiai, kitoje šėliai, trečioje prūsai ir kt. Turėjo įtakos tarmėms susidarant ir artimesnieji lietuvių kaimynai. Taip šokioms ir kartais kai kurioms kitoms priežastims veikiant, lietuvių kalbos plotas ilgainiui ir ėmė tarmiškai įvairėti, skirstytis.

Daugumas didžiųjų tarmių skirtumų atsirado priešpaminkliniu laikotarpiu. Kitos kai kurios tarmiškos ypatybės teikėsi vėliau, jau paminkliniu laikmečiu.

Kada atsirado žemaičių tarmė? Kaip minėta, pats žemaičių vardas pasirodė XIII a., o gal net ir anksčiau. XIII—XIV a. žemaičių sieną darė: šiaurėje Mūšos ir Ventos vidurupis, šiaurės vakaruose Zarėnų ežeras, pietuose Nemunas, rytuose — Nevėžis. Bet Nevėžis nebuvo griežta riba: abiejose jo pusėse randama eilė tiek aukštaičių, tiek žemaičių sodybų. Tačiau sunku pasakyti, ar jau tuo metu iškyla ir savitiška žemaičių tarmė.

Kaip žinome, šiandien žemaičius nuo aukštaičių skiria pagal *č* ir *dž* (*-čia, -čiai, -džia, -džiai...*) ir dvibalsių *ie, uo* tarimą. Tad ir žemaičių tarmės svarbiausios ypatybės turėjo atsirasti tada, kada atsirado skirtingas žemaitiškas šių priebalsių ir dvibalsių tarimas.

Pagalba Laisvės Sąjūdžiams Jau Teikiama

Atstovas Charles J. Kersten (rep. iš Wisconsin), kurio pastangomis daugiausia buvo pridėta pataisa rie Bendrojo Saugumo Akto, skirianti šimtą milijonų dolerių išlaisvinimo sąjūdžiams paremti, pasakė laikraščio reporteriams Washington, kad jisai pasiūlys kongresui šią sumą dar padidinti. Jisai mano, kad iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir kitų Stalino pagrobų bei kontroliuojamųjų šalių, ir net iš pačios Rusijos, pabėgę daug žmonių, jeigu jiems būtų suteikta tinkama pagalba; pasprukę į Vakarų, jie žymiai padidintų jėgas kovojančias prieš Rusijos despotus.

Tuo pačiu metu yra patirta, kad JAV valdžia jau pradėjo naudoti dalį to \$100,000,000 fondo bolševizmo priešų paramai. Kaip tie pinigai suvartojami, žinoma, yra paslaptis.

Rusija protestavo Jungtinėse Tautose prieš tokį revoliucinių sąjūdžių rėmimą, bet jos protestas buvo atmes-tas. Juk patys bolševikai daugiau kaip per 30 metų finansavo revoliucinius judėjimus svetimosiose šalyse. Jie dabar pajus, kad lazda turi du galus.

APŽVALGA

BUS DIDESNĖ BYLA, NEGU HISSO

Vienas gerai painformuotas apie „penktosios kolonos“ veikimą žurnalistas rašo, kad artimoje ateityje gali kilti didesnis skandalas, negu tas, kurį iššaukė Alger Hiss'o byla. Tas žurnalistas, Victor Riesel, sakosi patyręs, kad netrukus bus pašauktas į Washingtoną asmuo, kuris 1935 metais tarėsi su Stalinu dėl Sovietų politikos linijos Azijoje, paskui susiekė su Mao Tze-tungu ir, sugrįžęs į Jungtines Valstybes, kalbėjosi su Earl Browderiu. Jisai (tas asmuo) paveikė valstybės departamento žmones, kurie nustatė šios šalies užsienio politiką, — ir ji buvo nustatyta taip, kad Kinijos komunistams tapo atidarytas kelias į šiaurės Korėją.

Riesel rašo, kad kongreso komitetas, pasiūkęs tą asmenį, klausia jį, ar tiesa, kad jisai veikė, kaip Stalino agentas; ir jeigu jisai bandys užsigtinti, tai bus liudininkų, kurie parodysi, kad jisai meluoja.

To misteriško asmens pavardė dar nepaskelbta, nors galima numanyti, kad tai nemenka garsenybė.

BIMBININKAMS PATINKA

„Laisvė“ vėl kuone išitaisi persispausdino „Dirvos“ patriotų posterį apie ALT Vykdomojo Komiteto narius. Ką „Dirva“ pameluoja, tai

bimbinkai ima už gryną tiesą ir daro lygiai tokias pat „demokratiškas“ išvadas, kaip Rastenio bendradarbiai.

Šitą bendrą frontą stengiasi laukti nuo laiko paremti ir kai kurie „Vienybės“ bendradarbiai, agituodami neduoti atukų Amerikos Lietuvių Tarybai.

OKUPANTŲ BERNAI BARASI

Lietuvos okupantai nepatenkinti, kad žmonės nedirba taip uoliai, kaip jų reikalaujama. Todėl „tarybinės valdžios“ ir kompartijos organas „Tiesa“ barasi.

Kolūkiams nustatytas darbų planas esąs daugelyje vietų neatliktas, kai kur net tik vos įpusėjęs. O kodėl? Svarbiausia priežastis esant tinkamos „vadovybės“ stoka. Šitą vadovybę privalo parūpinti „tarybiniai“ ir partiniai organai, bet jie dažnai neatlieka savo pareigų. „Tiesos“ vedamasis sako:

Apie tai ryškiai liudija taip pat eilės ūkininkų politinių kampanijų eiga. Štai, pavyzdžiui, paimkime tokį uždavinį, kaip rudeninis arimas. Argi reikia aiškinti, kokią reikšmę toliau stiprinant kolūkius turi šio darbo atlikimas? Tačiau kaip nevienodai jis buvo atliktas eilėje rajonu. Tuo laiku, kai vieni rajonai baigė savo planus, kiti nesugebėjo jų nė įpusėti, nors sąlygos buvo visur vienodos arba beveik vienodos. Kartais dargi kaimyniniai rajonai nepaprastai nevienodai įvykdė tą uždavinį. Štai Utenos rajonas yra rudeninio arimo įvykdęs beveik pusę tiek, kiek yra įvykdę jo artimiausi kaimynai, sakysime, Ukmergės, Kovarsko, Mo-

B. K. ŠIAULIŠKIS

MINDAUGO METŲ FINALAS

Proga krikštyti pagonis

13 šimtmetis gaubia pasaulį. Palestinos kryžiaus karai eina prie galo. Didieji mistrai ir jų riteriai grįžta nieko apčiuopiamai nelaimėję iš karų, kurie tęsėsi du šimtmečius, kariaudami su netikėliais arabais. Kurijos, imperatoriaus ir karalių dvaruose leidžia savo laiką Vakarų Europos diduomenė baliariai ir riterių turnyrais. Didieji mistrai ten jaučiasi kaip namie. Gi žemieji riteriai laikosi vienuolių įžadų ir meldžiasi. Medžioklės pajvairina ir tų žemųjų laiką.

Nusibodo tas viskas. Norima vėl laimėti naujų sielų, o čia nėra kaip ir kur. Siebenburgo pašonėje pagonys per stiprūs ir kultūringi. Ir štai tuos dvarus Vakarų Europoj pasiekia žinia, kad kur tai nežinomi pagonys neduoda krikščionims gyventi. Tuoj visi dvarai sujuda, sukru-

lėtų ir pan. rajonai. Kokiomis objektyviomis sąlygomis galima pateisinti tokį skirtumą? Jokiomis. Lemiamas veiksnys, dėl kurio tokie skirtingi rezultatai įvairiuose rajonuose, yra tai, kad vienuose rajonuose tarybiniai ir partiniai organai vadovai buvo pasiryžę įvykdyti rudeninio arimo planą, teisingai organizavo darbą, parinko teisingai žmones, kontroliavo jų darbą, o kituose — su sveitimu bolševizmo abejingumu žūrėjo, kaip žlugdomi labai svarbūs uždaviniai, teiktėsi su trūkumais, rodė nevelikumą ir savo nevelikumą stengėsi pateisinti įvairiomis pramanytomis objektyviomis priežastimis.

Komunistų organas reikalauja didesnio „vadovų principškumo“, tikriaus sakant, *didesnį atsidasivimo Lietuvos išnaudotojų*, kurie grobia valstiečių pagamintas gėrybes ir sunaudoja jas savo karinei galybei didinti — kad Stalinas galėtų pavergti dar daugiau tautų.

„Tiesos“ editorialas baigiasi žodžiais:

Didindami savo pastangas, ryžtingai kovodami prieš trūkumus darbe, keldami reiklumą (?) sau ir kitiems kovoje dėl tolesnio mūsų brangiosios Tėvynės galios kėlimo, spartinsime žygį į komunizmą, į kurį mūsų veda šaunioji bolševikų partija, didysis Stalinas.

Štai kokiam tikslui yra verčiami dirbti Lietuvos valstiečiai, kurie iš laisvų ūkininkų tapo paversti „kolūkių“ baudžiauninkais.

Naturalus dalykas, kad jie dirbti nenori. Baudžiauninkų darbas niekad nebuvo našus.

Geriausią progą krikštyti tuos pagonis prie Baltijos jūros. Ar yra ten žmonių ar nėra, niekas tikrai nežino. Kur tas kraštas, irgi nelabai aišku; kur tai už ribos. Taip, kaip ir pirmasis italų pasiuntinys, vykdamas į Nepriklausomą Lietuvą, nelabai žinojo. Na, bet laimė galima pabandyti. Sakoma, visai neorganizuoti tie pagonys, bet daro visiems krikščioniškiems kaimynams velniavę: kai tik tie krikščioniškieji kaimynai nueina tenai pažūrėti, ar kas ten gyvena, tie pagonys išlenda iš miškų ir kuolais išmuša visą organizuotą kariuomenę. Visai nekultūringi pagonys.

Pagonys nenori krikštytis

Ir ordinais išsiruošia į žygį, kurijos, imperatoriaus ir karalių laiminami ir palydimi. Pradedą karus su tais pagonimis, bet ordinams eina sunkiai, nors ir visa Vakarų kultūringa Europa jiems pagelbsti. Pagonys nenori krikštytis ir kardui nesilenkia. Miškiniai uždega lauzus, kai tik priešas pasirodo, ir, taip bėgiodami nuo kalniuko prie kalniuko, suranda priešą ir jį sudoroja.

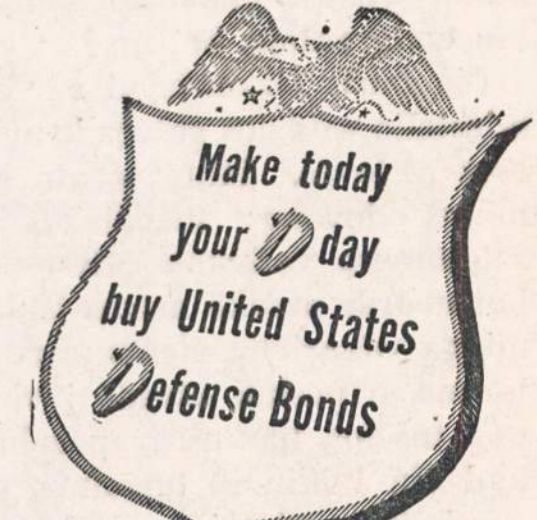
Atsiranda tarp tų miškinųjų vienas kunigaikštis, kuris sujungia visus juos į vieną bendruomenę ir rimtai prišinas ir gresia Vakarų Europos geriausiems riteriams, ginkluotiems nuo kojų ligi dantų. Net riterių žirgai ir tie turi šarvus. O ten tie miškiniai su mažiau arkliukais lenda iš miškų ir verčia riterius nuo žirgų. Bet ir tas kunigaikštis, kuris doruoja garbierius, imato pralaimėti, jei nesikreipsiąs į Romą. Ir jis sutinka krikštytis su vienu savo dvaru, kad tik išgelbėtų savo kraštą ir žmones nuo sunaikinimo.

Riteriai pasiruošia į kovą

Tas kunigaikštis apsikrikštija ir įveda kraštą į vakarų kultūrą. Roma mielai džiaugsu jį priima kaip savo sūnų į krikščionišką tautų tarpą. Ir imperatorius ir karaliai padeda tam kraštui kultūriškai kilti. Kunigaikštis, gavęs karaliaus vainiką, patenkintas. Patenkinti ir jo pavaldiniai. Krašte kultūra kyla. Viskas žydi. Pelkės ir miškai nyksta ir virsta žydinčiais laukais. Krašte pienu ir midu teka. Bet atsiranda nekultūringų miškinųjų, kurie nepatenkin-

ti, kad jų miškai ir pelkės nyksta, nužudo karalių ir nukerta ryšį su Vakarų pasauliu. Ir kraštas vėl virsta laukinis. Ordinais lengvai gali sudoroti tuos miškinius, bet gailisi tų necivilizuotų ir nekultūringų pagonių, nenori krašto naikinti ir nekaltų žmonių žudyti, bet tik krikštą ir kultūrą nori nešti tiems pagonims. Miškiniai ir patys, norėdami kultūriškai pakilti, patys vyksta pas krikščionis kunigaikščius, net pas vyskupus ir pačius ordinus ir daro su jais sąjungas, kaip įvesti kultūrą ir civilizaciją į jų atsilikusį kraštą. Ir tie miškiniai žino tuos visus kelius, skiria riterių nuo vyskupo. Turi net giminių krikščionių kunigaikščių. Ir visi tie krikščionys sutinka vargšams miškiniams padėti. Juk bus lengva kova. Kai Vakarų Europoj mūrinės pilys gina jų valdovus, o čia tik pliki kalniukai tegina tuos miškinius. Tai tik geras pasivaikščiojimas tiems plienu šarvuotiems riteriams. Pasiruošia riteriai į kovą. Pasikviečia visus krikščionis ateiti į tą šventę. Bet, kaip praeikta, vėl tie miškiniai išlenda iš miškų glūdumi ant savo arklukų ir kuolais doruoja visus tuos riterius. Vargšai riteriai sunkiai šarvuoti pėsti negali pajudėti, virsta ant žemės ir būdami bejėgiai tų miškinijų negailestingai sudorojami. Kur tie miškiniai tik eina, net mūro pilys prieš jų kuolus neatlaiko ir ant savo arklukų vėzdais ginkluoti tiesiog siaubą jėga. Visur palieka po miškinį pilys žiūrėti tvarkos, kad vietiniai krikščionys, kultūringi žmonės vėl kokių kiau-lysių nepridarytų. Ir tie paliktieji miškiniai po vieną pilys ir net kunigaikščių sostinėse puikniausiai jaučiasi. Jie geriausiai gyvena ir pavieniai valdo išties kunigaikštijais. — Krikščionys karaliai ir kunigaikščiai tik ir kombinuoja patraukti tuos miškinius ir savo pusę. Viskas bus gerai ir miškiniai viską sutvarkys, jei tik su tais miškiniais galėsi susikalbėti.

(Bus daugiau)

Šitas I sukietėjimas yra gana senas reiškinys. Vietomis jis yra ne vėlesnis už XIV amžių³². Tas I vis labiau kie-

³² Taisi sprendžiame iš to, kad rytiečiuose, bent kai kur, I yra sukietėjęs prieš dvibalsio *in* išvrtimą dvibalsiu *in*. Mat, vietomis rytiečiai sako *lonta*, *lontas*. Tokios lytys tegalėjo atsirasti iš *lanta* (kaip *ronka*, *runka* atsirado iš *ranka*, taigi *on*, *in* an). Vadinasi, *pirma lonta*, I sukietėjęs, pavirto *lanta* (kaip *lekia* pavirto *lekia*, taigi *le* pavirto *le*), o jau tada *lanta* galėjo pavirsti *lonta*, o toliau *lonta*. Jei *lanta* pirmą būtų pavirtusi į *lanta* (taigi *en* pirmą būtų pavirtęs į *in*), tai jau I prieš I nebūtų sukietėjęs. Išėina, kad *pirma* turėjo I sukietėti, kol *en* nebuvo pavirtęs į *in*. O *en* vartimas in pažįstamas XIV a. Tačiau kitur rytiečiuose pasakoma *in* *lanta* bei *lynta* (su kietu I ir y), vadinasi, čia *en* turėjo išvirsti in prieš I sukietėjimą. Tad I rytiečiuose bus kietėjęs ne visur vienu laiku.

lėja į rytus. Rytiečiuose dėl I didelio kietumo vietoje *alkūnė* pasakoma *aukūnė*. Dėl to reikia manyti, kad ir pats kietėjimas yra atėjęs iš rytų. Tur būt, ne be reikalo rytų lietuvių gyvena gudų kaimynystėje, kurie taip pat turi kietą I³³. O ši gudų kalbos ypatybė yra

³³ Gudai turi jį labai kietą, pagaliau išvirtsį į *o*, pvz. *voik* { labai sena (paveldėta iš vakarų ir pietų rusų kilčių bendrosios gadybės).

Kita rytiečių tarmių ypatybė yra *an* vertimas *on* (su siauru trumpu *o*), o toliau *un*, ir *en* vertimas *in* (taip pat *am* virsta *om* su siauru trumpu *o*, toliau *um*; *em* virsta *im*): *ranka* virsta *ronka*, toliau *runka*; *penki* virsta *penki*, toliau *pinka*³⁴. To virtimo laiką bent apytik-

³⁴ Čia *o* (lietuvių kalbos tarmių transkripcijoje rašomas su tašku apačioje) žymimas tarpinis garsas tarp *o* ir *r*; *e* (taip pat su tašku apačioje) — tarpinis tarp *e* ir *i*.

riai padeda nustatyti irgi XIV a. kronikose ar dokumentuose užrašyti lietuviški vardai. Pvz. *Kymantų kaimas* ten rašomas: *Kymantendorf*, *Kymonten-dorf* ir *Kymundsdorf*. Arba *Kestutis* tada rašomas: *Kenstute*, *Kynstute* arba *Keinstut*... Tai rodo, kad XIV a. gale *an* vietomis jau būta išvirtsio *on* ir *un*, o *en* — *in*³⁵.

³⁵ Žemaičių pažįstamas *an*, *en*, *am*, *em* vertimas *on*, *en*, *om*,

em (vietomis *un*, *in*, *um*, *im*) bus vėlesnis už rytų aukštaičių. Tačiau viename 1572 m. dokumente (priesaikoje) jau randame *mon* „man“, vadinasi, an jau išvirtsę *on*.

Taigi tuo metu ėmė skirtis rytų aukštaičiai nuo vakarų aukštaičių, nes juk šių dvibalsių išvrtimo pirmieji ir prasikišo pro antuosius.

oik „vilkas“.

Ne jaunesnė už šias rytiškas ypatybes yra ir *dž* *ū* *k* *ų* tarmė, pavadinata dėl jos būdingo *ir* *d* vertimo į *c*, *dz* prieš *i*, *y*, *ie* (*cik*, *cykiai*, *Dzievulis*, *dzytikai*...)³⁶. Tas vertimas yra atsiradęs dar prieš *an*, *en*

³⁶ Už Nemuno Vilniaus pusėje dzūkai vadinami *cjkiais*, *ciktūnais*, Tauragnų apylinkėje *kapeičonais* (dėl *kap* *čia* „kaip čia“), o Vilniaus krašte dažnai *cjeksa*is. Išvrtimą *un*, *in*³⁷. Dėl tos priežasties atrodo, kad dzū-

³⁷ Dzūkai taria *puodi* „puode“, *tyšč* „tęsti“ su *d* ir *t* prieš *i*, *y*. Bet taip yra dėl to, kad šie *-i*, *-y* atsiradę iš *en*, nes kadaise buvo sakoma „puoden, tenstie(e)“. Kol *d*, *t* čia stovėjo prieš *en*, jie negalėjo pavirsti *c*, *dz*. O tada, kai *en* pavirto pagaliau į *puodi* ir *y* (*tyšč*), *d* ir *t* nebegalėjo bevirsti į *c*, *dz* dėl to, nes tas vertimas buvo jau pasibaigęs, sustojęs.

kų tarmė negali būti jaunesnė už XIV amžių. Tačiau vietomis, kaip galima spręsti iš XIV a. kronikose užrašytų dzūkų krašto vietovardžių, dzūkavimo tada dar nebūta. Vis dėlto dzūkavimas yra atsiradęs priešpaminkliniu lietuvių kalbos laikotarpiu, nes Siryduo raštuose (XVII a. pirmoje pusėje) randame dzūkybių, kurias bus įtraukęs Vilniuje jo raštų rinkėjas dzūkas.

Dzūkavimas bus atsiradęs ne be gudų kalbos, nes dzūkai gyvena visu gudų pasieniu. Gudai taip pat savotiškai „dzūkuoja“, verčia minkštuosius *l* ir *d* į *c*, *dz*³⁸. Ta gudų kalbos ypatybė yra sena, atsiradusi bent

³⁸ Gudai taria *dzieci* „vaikai“, *dziesiac* „dešimt“, o rusai: *dieti* „vaikai“, *diesiat* „dešimt“. XIII—XIV a. Nuo to laiko ji bus veikusi ir mūsų dzūkų kalbą³⁹.

³⁹ Plačiau apie tarmes žr. A. Salys, Kelios pastabos tarmių istorijai (APH IV 1933, 21—34).

PEREINAMOJI STOVYKLA Į ANĄ PASAULĮ

Šitai pavadinimo savo rūmus patys Varel b/Oldenburg senelių prieglaudos gyventojai.

— Nenustebkite, — sako jie savo svečiams iš BALFO. — Mes palaidojam po vieną šių namų gyventoją į dieną. Tai jau kaip ir taisyklė. Spalio mėn. palaidojom daugiau kaip trisdešimt. Ir mes rekordus mušam...

Varel senelių prieglauda yra viena didžiausių Vokietijoje. Net iš kitų kraštų atvykę turistai, ypač tie, kurie domisi socialine krašto tvarka, užsuka pažiūrėti šio "senelių miesto", prigludusio raudonuose mūruose daugiau kaip 1,000 žilaplaukių galvų.

Lietuviškų dūšių ten yra apie 90. Jie gyvena vokiečių globoj, turi nemokamą butą, maistą, tik drabužių negauna. Vedusiųjų pora per mėn. gauna DM 10, viengūnė DM 7, — kišenpinigių.

— Koks čia civilizacijos išradimas, — juokaujama, žiūrėdami į katilėlius, kuriuos seneliai sau pasidarė iš tuščių skardinėlių, ir vietoj rankenos persirišo virvele.

— Nėra ko čia juoktis, ponai, — pykteli 75 metų senutė. — Skardinė dar iš Lietuvos. Joje lietuvišką sviestą vežiausi.

— Kad jūs, mamyt, būtumet ją pilną auksinių atsivežę, — erzina kitas.

— Ką čia tavo auksiniai prieš lietuvišką sviestą! — nenusileidžia senutė.

Klausiam, ką jiems virtuvėje į tuos katilėlius įdeda.

— Pietums kasdien mažiausias pats: sriuba, bulvės su lupykom, padažas. Šiaip duoda dienai 25 gr. margarino, 25 sviesto, 30 gr. uogienės, 25 gr. dešros. Vakarienei beveik kasdien gaunam košę. Visa būtų pusė bėdos, tik duonos neužtenkam: burnai duoda kepaluką (1 kg) į savaitę.

Kepalukas duonos į savaitę... Ir prieš mūsų akis švyteli sunkiųjų karo metų atminimas, kai atsibudavom naktim ir nedavalgę negalėdavom užmigti. O jei sapnuodavom, tai ne ką kitą, kaip kevipiančių šviežių Lietuvos laukų duoną — duoną iki soties...

Pasigaunam lietuvų seniūną

H. Spilmaną. Klausiam, kiek yra tokių senelių, kurie jokių artimųjų užjūriuose neturi, žaliuką atsiunčiančių ar gromatėlių parašančių. — Seniūnui nereikia sąrašų sklaidyti, atpila tuoj visų nelaimingųjų pavardes su visom smulkmenom.

— Kažin ar tu, Tėve mūsų, taip gerai žinai, kaip tų žmonių likimą, — juokauja tautiečiai. O mes negalim nugalėti nuostabos, kaip vargas ir vienišumas dar nepajėgė išrauti iš jų sielos giedros ir jumoro...

— Štai jums kelios pavardės, — tęsia seniūnas. — Aš jums užtikrinu, jog šiems žmonėms niekas iš šalies nepadaeda; kad jie dažnai dėl ligos negali valgyti bendro maisto, o nusipirkti specialaus neturi iš ko; kad jų daugumas neturi net nakvinių skalbinių, o kai kurie žiemą nekelia iš lovos, nes neturi kuo šilčiau apsiuti. Pvz., Pranė Gerulytė, 60 m., sunkus skilvio ligonis, chroniškas, tulžies uždegimas. Buvusi mokytoja, bibliotekos vedėja Suvalkijoje. — Senukai Nevedomskiai, tiek seni ir silpni, jog nepajėgia iš kambario išeiti. — Šimkų pora, 93 m. ir 87 m. turi Amerikoj vaikus, bet tie jų negloboja. — Gedvilienė Juzefa, 78 m. Viktoras Blindzė šiuo metu guli miesto ligoninėje. Buvęs suaugusių gimnazijos Kaune mokytojas, po to dirbo draudimo įstaigoje. Dabar atsigulė su naujai atsiradusiu širdies procesu — greičiausiai dėl nedavalgymo. — Šlukaitis, 75 m. ūkininkas nuo Vilkaviškio. — Mykolas Jagutis nuo Kretingos, vienas "jauniausių" prieglaudos gyventojų, 45. Čia pateko, kadangi serga nuomariu, yra našlys, o vaikai iš rusų zonos, žinoma, nepasiskardena.

— O kaip reikalai su vaistais ir apskritai medicinine globa? — Kiekvienam "jaunikaičiui" šitą prieglaudą, — šypsosi seniūnas — reikalingas vynuogininkas cukrus širdžiai palaikyti ir nors truputis jodo nuo sklerozės apsiginti. Tačiau nei vieno antro iš vadovybės negaunam, — sako esą per brangūs dalykai...

Jau buvom bedėkoja seniūnui ir bekišą pieštukus į kišenę,

kaip jis lyg ir pyktelėjo!

— Tai manot, ponai, kad žmogus tik duona gyvas? Mes dar kai ką ant širdies turim: va, latviai, rusai ir kiti savo skoningas ir jaukias skaityklėles turi, yra ką atvažiuojantiems turistams parodyti ir patiems dūšią atgaivinti. O mes nieko neturim — jokios bibliotekėlės, jokios lietuviškos staltiesės ar kilimėlio jokios juostulos...

— O laikraščių?

— Prieglaudai kaip tokiai niekas nėra užsakęs ir nesuvenčia, nei iš Amerikos, nei iš čia. Jei kas gauna Tremtį ar amerikoniškus laikraščius, tai yra draugų ar giminų asmeninis patarnavimas. Pamatytumėt, kaip yra pas latvius...

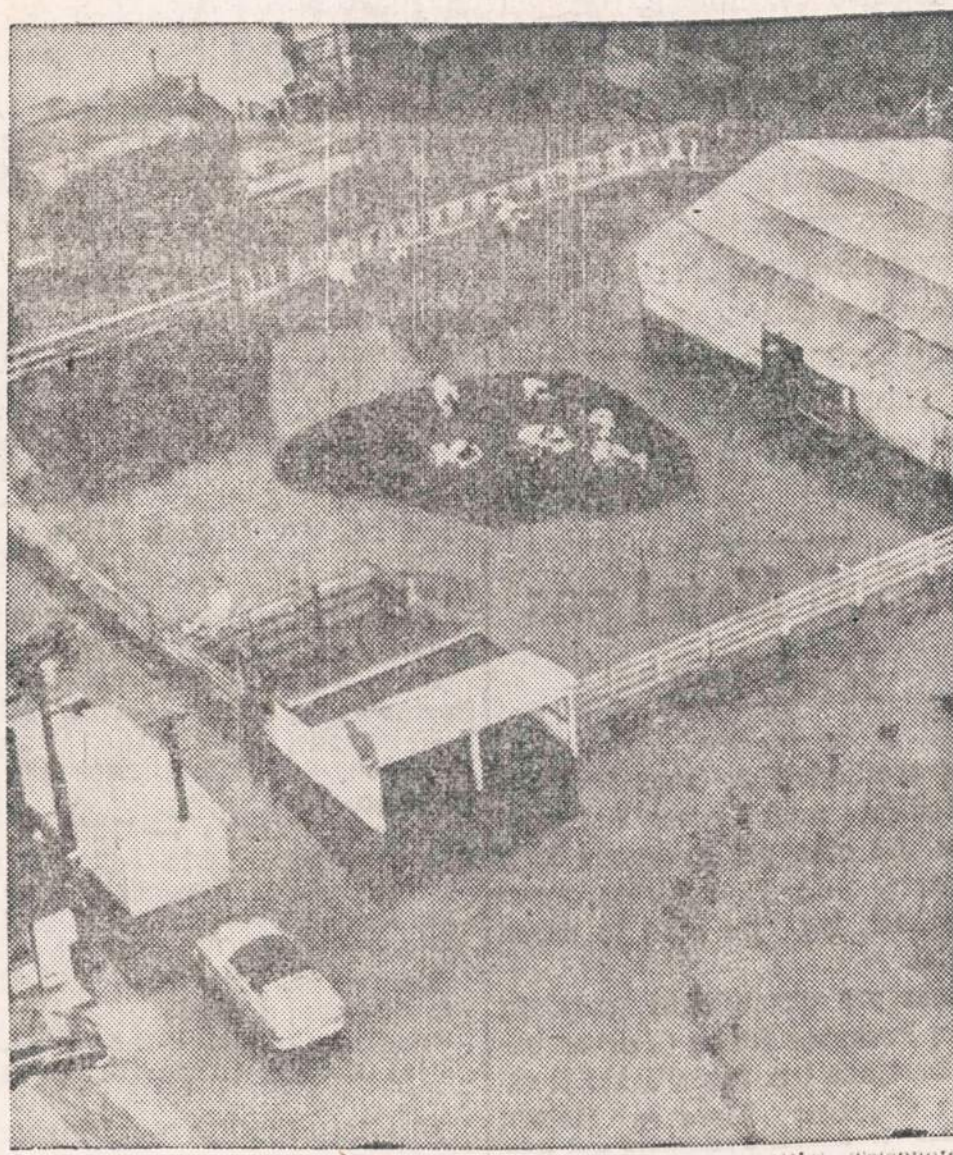
Taip praėjo su jais besišnekančias spalio subvakaris. Sekmadienio rytą nuėmiam bendras prieglaudos pamaldas. Lenkų kunigas Evangelijų paskaito ir vokiškai. Tą dieną — tai buvo jų eilė — per Mišias giedoję lenkai. Tačiau pamaldom pasibaigus, kopytėlėje praskamba lietuviškas "Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė...". Lyg kur nors Suvalkijos lygumų bažnytkaimy...

Ant kopytėlės altoriaus dega simboliškai 5 žvakės — nuo kiekvienos katalikiškos prieglaudoj gyvenančios tautos po vieną. O kai spalio vakarais aidėjo rašančia pamaldas toj pačioj kopytėlėje, kiekviena tauta kalbėjo po paslaptį sava kalba...

Sunkia širdim palikom Varel prieglaudą — 1000 gyventojų miestelį, kuriame kasdien varpai palydi į Anapus po vieną užmirštą ir vienišą būtybę ir kuriame nėra to, kas pasitinka praėivį kiekviename kad ir mažiausiam kaimely: spindinčių vaikiškų akių ir vaikiško juoko. Tai miestas be vaikų... "Britanijos Lietuvis"

Eisenhoweris dėkoja savo rėmėjams

Eisenhoweris po to, kai pasisakė sutinkas kandidatuoti į J. A. V. prezidentus, atsiuntė pirmą laišką Chicago Eisenhowerio komitetui. Jame jis atsako į komiteto vadovo Brandon telegramą ir dėkoja už šiltus jį žodžius. Tuo būdu generolas oficialiai pritarė savo rėmėjams.

Dawney, Calif. — Po trijų dienų liūtis galvijai buvo izoliuoti. Dėl potvynio žuvo du žmonės, o nuostoliai siekia tūkstančius dol.

Pasijuokim iš savęs

J. Geldoriškis

Iš š. m. sausio 7 d. "Drauge" išspausdinto Dr. Vl. Lelevičiaus straipsnelio matosi keistas reiškinys, kad Rochesterį tarptautiniame pasirodyme lietuvių choras padainavo "kalėdines giesmes", kaip tai: "Pasisėjau žalią rūtą", "Apynėlis bijo vėjo" ir kitas panašias, o pranešėjas angliškai aiškino, kad "kalėdinių giesmių giedojimas nėra praktikuojamas lietuvių". Dr. Vl. Lelevičius nurodo ir lietuvių kompozitorių sukurtų kalėdinių giesmių: "Sveikas Jėzau gimusis", "Tyliają naktį", "Linksmą giesmę mes užtrauksim", "Gul šiandieną jau ant šieno" ir kt.

Tas straipsnelis "Nesijuokim iš savęs" yra charakteringas mūsų naujaisiu laikų spaudos polemikams: kalėdinių giesmių klausimu Dr. Vl. Lelevičius užpuola H. Zemelį, nors abu šie pavardžių savininkai neturi nieko bendra su lietuviška muzika ir giesme.

Masė kalėdinių giesmių yra lietuvius užgriuvusi iš Lenkijos. Lenkai turi sukūrę savitos nuotaikos kalėdinių giesmių "kolendų". Tai yra "a type of Pol (ish) folksong (carol) sung at Christmas, some specimens dating back to the 13th cent." (E. Blom, Dictionary of Music). Nors ta pačia Kalėdų tema, bet "kolendos" skiriasi nuo Vakarų Europos kalėdinių giesmių savo tautišku lenkišku charakteriu. Lenkiško charakterio nenustelbia nei kai kurių giesmių nelenkiška kilmė (palyg. "Gul šiandieną" ir "Asperges me").

Mūsų bažnyčiose pamėgtosios, "Sveikas Jėzau gimusis", "Gul šiandieną", "Angelai sugiedojo" ir daugybė kitų išreiškia ne lietuvių dvasią ir papročius, bet rodo, kaip lietuvių sielom dar vis įleides šaknis lenkystės grūdus. Lenkiškos "kolendos" taip buvo užviešpatavę lietuviškąsias Kalėdas, kad neliko vietos net pasauly taip populiariai "Stille Nacht".

J. Naujalis "Linksmą giesmę mes užtrauksim" yra ne kas kita, kaip lenkiškų kolendų praturtinimas lietuvių kūriniu. Lietuviška kalėdine giesme galima laikyti J. Švedo "Betlėjaus prakartelę". Pro raibą lyg sakalėlį Seirijų Juozą vietomis matosi taip pat lietuviškas J. Žilėvičius.

Kadaise lietuvių bažnyčiose būdavo giedama šitokia "lietuviška" giesmė: "Šventas Dieve, šventas macnas, šventas nesmergeltnas". Tai buvo laikai, kada lietuvių kalbai jau buvo plačiai atidaryti "vartai į viecznasį". Lietuvių kalbai išnykti pavojus praėjo. Iš bažnyčių taip pat išrūko ir "macnas" ir "nesmergeltnas". Kolendos lietuvių giesmėse yra užsilikusi piktybė.

Kolendas pasisavinom tik mes ir latvių katalikai (kurių kultūrinės pajėgos yra net per daug kuklios). Kolendų paplitimą vokiečiuose, italuose ir anglosaksuose pilnai ir pavyzdinai

vaizduoja amerikiečių rinkinys "Christmas in Song": iš 108 giesmių tik viena lenkiška. Šv. Bazilijaus himnalas neturi nei vienos kolendos. Prieš pereitas Kalėdas Sun-Times kasdien po vieną davė penkias giesmes "The Christmas Story in Music" — visko jose buvo, išskyrus lenkiškumą.

Seniau lietuviai turėjo apščiui kalėdinių dainų. Deja, su krikščioniška Kristaus gimimo šventės jos neturi bendro. Štai viena jų:

Ant ūlyčių ant plačiųjų, Oi kalėda, ant plačiųjų, Dvi martelės uliavojo, Trečia moša tanciavojo.

Taigi, tarptautinius pasirodymus kol kas vietoj "Gul šiandieną" tikrai iš populiariausiųjų teturime "Pasisėjau žalią rūtą". Lietuviškai nesuprantą gal ir patikės, kad čia Kalėdų giesmė. O tuo tarpu, ponai muzikai, kurių kiekviena parapija bent po vieną turi, skubiai kurkite arba kalėdinę lietuviškos avasios giesmę, o jei to negalima, graihykimės už tarptautinių papročių.

Los Angeles, Cal.

Oras pas mus dabar lietingas, lietaus gavome gerokai. Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį lijo net per daug. Žemesnėse vietose apsemti gyventojai turėjo net pagalbos šauktis, nes vanduo buvo pakilęs 4 pėdas. Kai kam padaryta nuostolių, tačiau ūkininkai pranašauja gerus ir derlingus ateinančius metus.

Čikagiečiai vis mus neužmiršta. Kurie tik buvo atsilankę, susiranda mane, gavę adresą iš pažįstamų, arba iš telefono knygų. Praėjusį sekmadienį mane buvo aplankiusi p. Stanulienė, iš Brighton Parko. Ji atostogauja Californijoje ir mananti, vyrui išėjus į pensiją, persikelti į Californiją visam laikui.

Mr. ir Mrs. Bentley, 2664 Redondo Blvd. pratęsė metinę prenumeratą. Juodu turi nuosavą namą ir ramiai gyvena iš taupų. Kada tik pas juos atsilankai, jie visada linksmi ir patenkinti gyvenimu. Dabar vėl turi džiaugsmo — jų sūnus Edwardas, labai mandagus, gerai

Policijos vadus bus teisiamas

Kriminalinio teismo teisėjas Leonard pareiškė, jog Cicero policijos vadus E. Konowski turis būti teisiamas už nusikaltimus savo pareigas einant.

Jis prisiekusiųjų teismo buvo pakaltintas už neatlikimą savo pareigų ryšium su praeitos vasaros Cicero riaušėmis. Teisėjas nesutiko su Konowski advokato pasiūlymu panaikinti pakaltinimą, ir paskyrė bylos nagrinėjimą vasario 18 d.

kalbas Lietuviškai, Amerikoje gimęs vaikas, baigė moks'us ir neseniai vedė Lietuvaitę Varkalytę, Chicagoje gimusia ir augusia ir gražiai lietuviškai kalbančia, gražią merginą. Tėvai labai patenkinti tokiomis vedybomis, o jiems tenka didi garbė, kad užaugimo toli gerą ir susipratusių lietuvių.

Nuo savęs linkiu jauniesiems laimingo vedybinio gyvenimo, ir kad meilė žydėtų jų širdyse amžinai. K. G. Urnežis RE 1-1207.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St. Chicago 8, Ill. DA. 6-3859

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.40	SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95
2 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. marmelado, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocos, 2 sv. cukraus, 1 sv. margarino	4 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. kiaulinių taukų, 2 sv. margarino, 2 sv. marmelado, 1 sv. pupelių kavos, 2 sv. cocos, 1 sv. šokolado, 4 1/2 sv. cukraus, 2 gabalai tualet. muilo.
SIUNTINYS Nr. 10—\$6.50	SIUNTINYS Nr. 25
2 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. kiaulinių taukų, 2 sv. margarino, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocos, 1 sv. šokolado.	E) 9 sv. gryvų kiaul. taukų \$5.25 C) 15 sv. gryv. kiaul. taukų \$8.00
SIUNTINYS Nr. 12—\$6.40	SIUNTINYS Nr. 91
2 sv. kiaulinių taukų, 2 sv. rūkytų lašinių, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocos, 1 sv. šokolado, 2 svara cukraus.	B) 8 sv. bičių medaus \$5.00 E) 20 svarų cukraus \$4.76 D) 5 svara margarino \$3.76

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1033

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

U.S. ROYAL

Entirely New Fall and Winter Safety!

Quick and Easy to Own!

Our Special EASY Credit Terms are "tailor-made" for your convenience. Our generous Cash Offers for your old tires and tubes make U. S. Royals extremely easy to own.

Come See the New U.S. ROYAL MASTER

- See the Royaltex tread that sweeps, bites and holds in rain, sleet and snow — where tires never held before.
- See the Total Tread Depth Safety — fully renewable at each level of wear (without recapping or anything of the sort).

See how the U. S. ROYAL NYLON LIFE-TUBE actually prevents blowouts before they occur — doubles the strength of tires!

TERMAN TIRE & SUPPLY COMPANY
4336 West Addison Street
Spring 7-7100

NAUJIENOS

-PIRMAS IR GERIAUSIAS DIENRAŠTIS

NAUJIENOS yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, nes jas redaguoja patyrę ir savo darbą gerai moką laikraštininkai, o jose bendradarbiauja visi įtakingesnieji lietuvių visuomenės veikėjai.

Kiekvieną rytą, o didesnėse lietuvių kolonijose ir vėly vakarą čikagiečiai laukia NAUJIENŲ, nes žino, kad jose ras svarbių ir įdomių žinių. Chicago laikraščių "stenduose" NAUJIENŲ parduodama šešis kartus daugiau, negu kitų lietuviškų dienraščių.

NAUJIENOS yra laukiamos ir mėgiamos, nes per 38 metus jos rūpinosi ir šandien rūpinasi Amerikos lietuvių ir visos lietuvių tautos gerove. Gyvybiniai lietuvių tautos reikalai NAUJIENŲ visuomet buvo statomi pirmom vieton, o grupių, asmenų ir privatus reikalai visuomet būdavo nustumiami paskutinėn vieton.

NAUJIENOS niekam nepataikauja, žinių nevynioja į "bovelną" ir nėra surištos jokiais pasizadėjimais, duotais bet kurios spalvos tarptautinėms organizacijoms. NAUJIENOS rašo teisybę, nors kartais ji kai kam karti.

NAUJIENOSE yra "Skaitytojų balsų" ir "Kritikos bei polemikos" skyriai, kuriuose skaitytojai gali pasisakyti įvairiausiais klausimais. NAUJIENOSE pareiškia savo nuomonę ir tie žmonės, kurių įsitikinimai skiriasi nuo bendros liberalinės ir demokratinės NAUJIENŲ politikos.

—Be NAUJIENŲ šiandien negalima apsieiti, jei nori būti informuotas apie lietuvių tautos kovas ir reikšmingesnius pasaulio įvykius,—pasakoja visuomenės reikalais besidomį lietuviui.

NAUJIENŲ prenumerata yra ketvirtame šio laikraščio puslapyje. Jei norite dienraštį užsisakyti, tai rašykite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street

Chicago 8, Illinois

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Apie Florsheim darbininkų streiką

Florsheim kompanijos batų darbininkų streikas truko 10 savaitių: buvo streikuojama nuo 1951 m. lapkričio mėn. 1 d. iki 1952 m. sausio 15 d. Darbininkai per tą visą laiką piketavo. Darbininkai buvo vieningi nuo streiko pradžios iki jo pabaigos. Svarbiausios streiko priežastys buvo tos, kad kompanija norėjo numesti uždaryti Belmont moteriškų batų fabriko darbininkams vidutiniškai \$15 per savaitę ir panaikinti vad. įsienėjimo (seniority) pirmenybes, taip pat sunkinant atostogas. Kompanija norėjo per kelis kartus pakelti 32c. mokesčių valandai skirti akordinius darbus dirbantiems, taigi faktiškai norėta atlyginimą sumažinti.

Per tą 10 savaičių unijos ir kompanijos atstovai turėjo daug susirinkimų, tarpininkaujant 3 valdžios atstovams. Kurį laiką buvo unijos atstovų nuomonės dėl kompanijos pasiūlymų pasidalijusios: kurie pritarė, pasiūlymą gyrė, o kurie ne — sakė, kad pasiūlymas lyg ir apgaulė, o ne laimėjimas.

Pasiūlymo priešininkai aiškina, kad tas pasiūlymas buvo priimtas. Vieną dieną buvo tariami visą popietį, ir 5 val. buvo nubalsuota pasiūlymo nepriimti. Po to buvo pertrauka, išėjo nariai pavalgyti ir vėl 10 val. susirinko tartis. Išsėdėjo iki 5 val. ryto. Kai visi be miego pavargę, priėmė tai Florsheim kompanijos pasiūlytą sutartį.

Pradedant streiką, buvo nustatyta reikalauti pridėti 12c. per valandą. O dabar pagal sutartį tebus pridėta 6c., ir tai tik prie akordinio darbo. O akordininkai vis tiek turės nuostolių, ne neretai per dieną 2-3 valandas nedirbama.

Reikalingi Balfui pagalbininkai

Balfo piniginis vėjus Chicagoje jau pradėtas vykdyti. Dar trūksta talkininkų, kurie po darbą sutiktų aplankyti savo kaimynus, įteikiant jiems Balfo rėmėjo knygelę ir priimtų aukas. Tad labai prašome visus gerasirdžius lietuvius prisidėti prie sėkmingo Balfo vėjus pravedimo.

Prašome registruotis kiekvienas savose kolonijose žemiau nurodytose vietose, pas Balfą pareigūnus:

Brighton Parke — V. Petrikonį, 4422 So. Artesian Ave.; Bridgeporte — K. Grina, 718 W. 30th St.; Marquette Parke — K. Januška, 6942 So. Maplewood Ave.; Town of Lake — J. Brazdžionį, 4628 So. Wood St.; Roselande — G. Sakavičių, 10838 So. Wabash Ave.; West Side — P. Cibulskį, 2136 W. 23rd Pl.; Ciceroje — A. Zakarą, 1616 So. 49th Ave.; North Side — V. Daugirdienę, 1644 N. Wabansia Ave.

Visiems prie kilnaus darbo prisidėjusiems Vėjus Komisija širdingai dėkoja.

Kraujo auka Tautos šventės proga

Chicagos Lietuvių Taryba savo susirinkime nutarė ir skelbia Tautos šventės proga kraujo aukų vąžų kovai su komunizmu. Vąžui vesti sudaryta ir komisija iš Dr. P. Kisieliiaus, P. Grybieniės ir J. Mašioto.

Kraujo aukojimui galės užrašyti komisijoje minint Tautos šventės vasario 10 d. Ashland Auditorijoje. O kraujo aukų priedimas ir vieta bus paskelbti sutartyje dieną truputį vėliau.

Taryba prašo visus patriotus lietuvius aukoti kraują Amerikos kariams, kovojantiems su komunistais. Jūsų kraujas išgelbės daug gyvybių ir gali būti išgelbėtas ir nevienas brolis lietuvis. Kraujo davimas sveikatai pavojaus nesudaro, nes iš tokių, kuriems būtų pavojinga, gydytojas neiimtų.

Iš miesto šiaurės

Prieš kurį laiką rimtai buvo susirgusi p. K. Matekonienė, kuriai buvo padaryta skubi operacija. Bet jau spėjo ji susiprėti, ir dabar vėl gana gerai jaučiasi.

Ponia Matekonienė yra Kupiškėnų Kultūros Draugijos nuolatinis narys ir daug dirba draugijos labui nuo pat jos įsikūrimo. Ponia Matekonienė yra seni Chicago gyventojai, draugiški ir geri lietuviai. Užaugino gražią šeimą — sūnų ir dukrą, kuriuo du jau yra vedę ir auklėja šeimą. Jų sūnus gyvena už poros šimtų mylių nuo Chicagos. Bet kai išgirdo, kad mamytė rimtai susirgo, tai tuojau atskubėjo su žmona ir šeima atkankinti. Sūnus pasiliko ilgesnį laiką, kol mamytė susiprė.

Dukra Pranciška gyvena su šeima tėvelių namuose, tai eina galeistingsios pasutės pareigas ir geriausiai patarnauja savo mamytėi.

Už gražios šeimos išauginimą priklauso nuopelnas pp. Matekoniams. Dabar jie gali džiaugtis vaikų paslaugumu. Ponia Matekonienė dėkinga savo dukrai ir sūnui, marčiai ir jos vyrui Kaziukiui.

Kitas Kupiškėnų Kultūros Draugijos narys, Vytautas Budrys, irgi rimtai susirgo, gal reikės ilgai gydytis. Jis prieš porą metų atvyko į šią šalį. Tai ponios Jakubauskienės brolis, kuriam atvykti į JAV padėjo pp. Jakubauskai. Jis ir apsigyveno pp. Jakubauskų bute, 2050 Pierce Ave. Linkim pasveikti ir laimingai grįžti prie kasdieninio darbo.

Iš Suvalkiečių Draugijos

Suvalkiečių Draugijos Naujųjų Metų sutikimo parengimas buvo gruodžio 31 d. Marquette Parko svetainėje, prie 69 ir S. Western Ave. Šokiams buvo geras orkestras, o prie bufeto tai stikluokai skambėjo sykiu su muzika. Prieš dvyliką valandą Suvalkiečių Draugijos choras, vedamas Jaminos Grieg, sudainavo keletą gražių dainų.

ATVYKSTA IŠ EUROPOS

Apie 1952 m. sausio 20 d. į New Yorką atvyksta 141 v. "General Blatchford", išplaukusių iš Bremerhaven sausio 10 d. lietuviai: Aidukas, Adolfas, Bronė — South 52nd St., Omaha, Neb.; Kuciauskas, Bronė, Antanas, Juozapas, Jonas.

Naujieji Metai pas Rudžius

Mūsų sytingieji Antanas ir Marijona Rudžiai myli gyvenimą, myli draugus. Jie eina per gyvenimą kaip per sviestą. Ka j jie bedirbtų, visur jiems sekasi, lyg jie būtų to darbo pionieriai.

Antanas yra pirmininkas garsiuoju Lietuvių Prekybos Rūmų (Vaizbos Buto). O Marijona irgi neatsilieka: ji vadovauja Chicagos Lietuvių Moterų Draugijai. Jiedviem netrūksta nei personalo, nei energijos, nei pinigų. Jie moka gyvenimą sau palenkti. Jie yra mūsų lietuviškųjų pionierių atžalos ir tėsia mūsų tėvų pionierių veiklą, kad gražus lietuvių darbas nesustotų, nes jie mėgsta visa kas lietuviška.

Pas juos Naujųjų Metų sutikimo pokyly buvo prisimintas senas lietuviškas pasakys "Sotus alkanas neužmiršk". Begeriant gardžius gėrimus, plė Jona Kazanauskaitė parinko iš svečių aukų mūsų tautiečiams trenytje. Tai puiki mintis: linkėdames vieni kitems laimingų naujųjų metų, turime neužmiršti ir nelaimingųjų. Tai pavyzdys mūsų plačiai išsivijai.

Pas mus įprasta minėti kiekvieno svečio vardą ir jo "titulą". Atsiprašau, kad aš neturėsiu galimybės visus suminėti. Paminėsiu ypač tris šeimas. Pirmia tai mūsų "našlūke" Aldona. Antra tai mūsų pasiaukojusio konsulo šeima. Beveik nėra lietuvių pobūvio, kur jie nedalyvauja. Ir čia jie ilgai negalėjo būti, nes turėjo ir kitur vykti, kadangi ponai Daužvardžiai tai Chicago "lieuvių nuosavybė". Trečioji šeima — Povilas ir Emilija Gaudai. P. Gaučys yra buvęs konsulas Pietų Amerikoje, kur jie dalyvavo lietuvių gyvenime ir palaikė lietuvių dviausių tyros laikraštį "Garnj", kuriame naujųjų metų proga mažiausiai taip buvo rašoma: Nauji Metai! Ir vėl Nauji Metai. Ką jie mums duoda? Kaip bajorai buvo išsidūs, taip ir tebera; kaip dvarponiai lėbavo palociuose, taip ir tebelebauja; kaip žydai ir šonus įsiremdami gėseftus varė, taip ir tebevaro; kaip mūsų žmonės vargo, taip ir tebevargsta. Jokie Nauji Metai mums gero neatneša.

Dabar Lietuvoje ir bajorai, ir dvarininkai, ir žydai, ir šiaip lietuvių vargsta. Bet laikrodis vietoj nestovi. Ir į šiuos naujuosius metus turime žiūrėti su optimizmu, viltimi, kad Rusijos banditizmas jau ima pasiekti savo ribas, ir pasaulis baigia savo kanybę. Ateis sukrėtimo valanda, laisvasis pasaulis laimės, ir tada Lietuva pradės vėl laisvą gyvenimą. Tūkstančiai jaunųjų naujakurių grįš į Lietuvą organizuoti laisvos valstybės. Norisi tikėtis, kad bent šimtai grįš ir iš Sibiro dar likusių gyvų, nes šis sukrėtimas turės išlaisvinti ir Rusijos žmones, kurie pavergti gyvena jau 33 metus.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Sėkimo pobūvis

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos tradicinis pobūvis šiais metais įvyks vasario 2 d. Lietuvių Auditorijoje. Pobūvis tikslas ne vien tik tautiškas, bet ir išlaikyti programą, bet ir sukaupti didesnę pinigų sumą, kuri bus paaukota minint Vasario šešioliktąją. Pažymėtina, kad Vilniaus Kr. Lietuvių Sąjunga išsiskiria iš kitų organizacijų ne tik savo patriotiniais veiksmais, bet ir aukomis.

Pereitais metais, minint Vasario 16, sąjunga paaukojė 100 dolerių Amerikos Lietuvių Tarybai, ALT Chicagoje suauktojė 50 dolerių. Šiais metais Vasario 16, reikia tikėtis, irgi bus pirmaujanti organizacija aukojanti Lietuvos laisvinimui. M.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOS.

Skaitykite "N-nas"

Mirė 1952 m. sausio 18 dieną, 11:45 val. ryto sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, šiaulių apskrityje, Žagarės parap., Banderių kaime.

Paliko nuliūdę: žmona Minnie (pagal tėvus Zemokstis), 4 sūnūs: Joseph A., marti Irene. John E., marti Stella; Herman ir Adolph, marti Eileen; 3 anikai: brolio duklė Agnes Shimaits; ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų. Lietuvoje liko 3 broliai ir 3 seserys.

Priklaušė Žagariečių, Joniškiečių ir Ex-mainierių Klubam, Utenos Klubui, Teisybės Myletojų Draugijai ir Kęstucio Paš. Klubui.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave., antradienį, sausio 22 d., 1:30 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines Kapines.

Visi a. a. Joseph Danta giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnūs, Marčios ir Giminės. Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

ATVYKSTA IŠ EUROPOS

Apie 1952 m. sausio 20 d. į New Yorką atvyksta 141 v. "General Blatchford", išplaukusių iš Bremerhaven sausio 10 d. lietuviai: Aidukas, Adolfas, Bronė — South 52nd St., Omaha, Neb.; Kuciauskas, Bronė, Antanas, Juozapas, Jonas.

Brazaitis, Juozas, Vlada, Maria, Matulaitis, Kazys — 503 Euclid Ave., Brooklyn 8, N. Y. Cesnauskas, Marija, Algimantas — 120 E. 83rd St., New York, N. Y. Dailidė, Juozas, Lydia — 859 First St., So. Boston, Mass. Dainys, Kun, Vincas — 3230 So. Lituania Ave., Chicago, Ill. Genevicius, Juozas — 2808 Roosevelt Ave., Detroit 16, Mich. Girniukaitis, Bronius — 2352 Springwells Ave., Detroit, Mich. Hermanas, Andrius, Ernestina, Heinrich — 10546 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Jurksas, Marija — 1243 E. 89th St., Cleveland, Ohio. Karpavičius, Veronika, Zina, Jonas, Erma, Vytautas — 4056 South Artesian Ave., Chicago, Ill. Kontautas, Zigmars — 547 E. 101 St., Cleveland, Ohio. Mockus, Liuda, Gene, Vida, Rudolfas — 234 Clark St., Elizabeth, N. J. Mueller, Emilija — Binghamton, N. Y. Niuniava, Leonas, Stasė, Aldona — South 32nd St., Omaha, Neb. Plepius, Edvinas — 120 E. 23rd St., New York, N. Y. Rannit, Aleksis, Gražina — 62 W. 45th St., New York, N. Y. Sakalytė, Adelė — Behmfield Le-mayne Rd., Millbury, Ohio. Songinas, Henrikas, Elena — 852 W. Pratt, Baltimore 1, Md. Wegner, Francisca, Leopold, Bruno — 95 Sycaway St., West Haven, Conn. Zlotoravičius, Vaclovas, Viktorija, — 1710 S. Newberry Ave., Chicago 8, Ill.

PRASO GARANTIJŲ: (German Ethnic)

1. PHILIPP, Irma gim. 1910 m. gegužės 6 d. Herta gim. 1936 m. balandžio 29 Helga gim. 1944 m. vasario 4 d. Adresas: Dornigheim am Sandkoppr., Kr. Hanau/M (Hessen), Germany, U. S. Zone.
2. ILGERIS, Gustavas gim. 1888. IX.15 d. — kalvis. Ona gim. 1894.XII.22 d. Meta gim. 1932.V.15 d. Adresas: Feldkahl Nr. 32, Uber Aschaffenburg, Germany, —mašinisto padėjėjas.
3. BANDZE, Erich gim. 1919.IV.6 —mašinisto padėjėjas. Anna gim. 18.11.15 Ingeborg-Irene gim. 29.VII.47 Siegfried-Dieter gim. 24.VIII.49. Adresas: (47b) Rehberg Haus 51, Baden, Germany.
4. RAISTUTIS, Pranas (Franz) gim. 1896.VII.23 —ūkininkas. Eva gim. 1904.III.5. Pranas (Franz) gim. 1935.VI.20 Vytautas (Wietold) gim. 1936. VI.9. Adresas: Stuttgart-Bad Cannstatt, Nurnbergerstr. 184, Germany.

NARIAI

Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

LACHAWICZ IR SŪNUS

TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673 2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

8307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1188-1189

P. J. RIDIKAS

8354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

LOVEIKIS

Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. Yards 7-7388

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo ar liūdesio valandojė Gražiausios Gėlės ir Vainikai Reikale paaukite: atvyksim i jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue PORTsmouth 7-9029

GUŽAUSKU

BEVERLY HILLS GELINYČIA Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuviams ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LIUDĖSIO VALANDŲ Sankaitė MAŽEIKAS & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned Offices and REPUKE 7-8600-8601 Parking Facilities. Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašime koplyčias arčiau jūsų namų

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue TELEFONAS GROVEHILL 6-0142 1410 South 50th Avenue TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ 4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel. Yards 7-1741 ir Bishop 7-9481 4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas Bishop 7-9719 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ TURIAME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARDAS A. EZERSKIS

LACHAWICZ IR SŪNUS

L. BUKAUSKAS

ANTANAS M. PHILLIPS

PETRAS P. GURSKIS

ALFRED VASAITIS-VANCE

J. LIULEVIČIUS

GEORGE F. RUDMIN

P. J. RIDIKAS

GARSINKITĖS "N A U J I E N O S E"

PRANESIMAI

Chicagos Lietuvių Auditorijos šerinknų metinis susirinkimas įvyks pirmą, sausio 21 d. (1952 m.), Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 8 val. vak. Taigi, kurie turite Chicago Lithuanian Community Center, Inc. šerų, kviečiami atsilankyti, nes bus paskelbtas visų metų finansinis raportas. Taip pat yra išsibaigęs terminas trijų direktorių, kuriuos reikia išrinkti naujus. Yra ir kitų reikalų. —A. Kaulakis, rašt.

Chicagos Lietuvių Klubų ir Draugijų 1952 m. Valdybos

ZEMAICIŲ KULTŪROS KLUBO 1952 METŲ VALDYBA: Steponas Narkis, pirm., 4353 So. Talmen Ave., tel. Virginia 7-1279; Antanas Jusas, pirm. pagėb., 2131 W. 24th St., tel. Frontier 6-4416; Juozas Baličius, nut. rašt., 4344 S. Campbell Ave., tel. CLIFFside 4-7034; Paul J. Petratis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. Calumet 5-9191; Mrs. Acelė Burba, išiminkė, 6328 So. Eggleston Ave., tel. DORchester 3-5165; Antanas Jonikas, kontrolės rašt., 2617 W. 43rd St., tel. Yards 7-8183; Jonas Danis, maršalka, 8235 S. Long Ave., Oaklawn, Ill.; Steponas Narkis, korespondentas. Susirinkimai įvyksta kas trečią trečiadienį po pirmos kiekvieno mėnesio 7:30 v. vakare Hollywood svet., 2417 W. 43rd St.

LIET. KEISTUČIO PAŠALPO KLUBO 1952 METŲ VALDYBA: A. Valonis, pirm., 5671 So. Normal Ave., tel. WE 6-0211; F. J. Kavaciū, vicepirm., 3531 W. 5th Ave., tel. SA 2-4985; M. Krasauskas, nutar. rašt., 919 W. 33rd Pl.; B. Shotas, fin. rašt., 7140 S. California Ave., tel. HE 4-1135; F. Mickas, kasierius, 4641 Archer Ave., tel. LA 3-9066; J. Simona-vičius, kasos glob., 4531 So. California Ave., tel. LA 3-9726; J. Gurždas, kontr. rašt., 3944 South Rockwell St.; V. Balsis, maršalka; A. F. Wells, advokatas-patarijas, 69 W. Washington, tel. FI 6-2282; Dr. M. T. Strikol, daktaras kvotėjas, 4645 So. Ashland Ave., tel. YA 7-4787.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO 1952 METŲ VALDYBA: John E. Benekaitis, pirm., 3724 N. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; Mike Genevicius, vicepirm., 3327 W. LeMoine St., tel. SP 2-7903; Anton Lungevicz, utr. rašt., 1814 Wabansia Ave., tel. HU 6-2285; Stanley Buneckis, finansų rašt., 2309 N. Springfield Ave., tel. AL 2-1522; Paul Milasivicius, išiminkas, 4207 N. Linder Ave., tel. PA 5-0256; Anton Kuprevicz, maršalka, 5431 N. Drummond Pl. tel. NA 2-0107. Susirinkimai įvyksta kas trečią trečiadienį 8:00 v. vak., 3600 W. North Ave.

MORNING STAR KLUBO 1952 M. VALDYBA: Stanley Jacobs, pirm., 2050 Pierce Ave., Chicago 22, tel. HU 6-0324; John Benekaitis, vicepirm., 3724 N. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; A. Walskis, nutar. rašt., 3259 Pierce Ave., tel. AL 2-0239; Stanley Buneckis, finansų rašt., 1701 N. Pulasky Rd., tel. DI 2-5117; John Dragelis, kas., 1701 N. Pulasky Rd., tel. DI 2-5117; John Radiauskas, kontrolės rašt., 1646 N. Bell Ave.; Sylva Vaskelis, izdo glob., 3308 Evergreen Ave.; Kaz. Vikanis, maršalka, 2938 N. Melvina Ave., tel. NA 2-1937. Susirinkimai įvyksta pirmą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio, 3600 North Ave.

LIETUVIŠKOS TEATRALIŠKOS DRAUGYSTĖS RŪTOS No. 1 1952 METŲ VALDYBA: Albert Tamson, pirmininkas; Anna Casey, pirm. pagalbininkė; Frank Oulskauskas, nutarimų rašt.; Thomas Salkauskas, finansų rašt.; Margaret Kanis, kontrolės rašt.; Elizabeth Tamson, kasos pagėb.; Justina Yušėnas, kasierius; Tadas Selickas, durų sargas; Tadas Selickas, ligonių lankytojas; Joseph Bartkus, teisėjas; Elizabeth Tamson, teisėjo rašt.; Frank Oulskauskas, korespondentas, 3955 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

JONISKIEČIŲ LABDAROS IR KULTŪROS KLUBO 1952 METŲ VALDYBA: pirmininkas J. Gasparaitis, 5356 S. Richmond St.; vice-pirmininkas Alf. Masiulis, 3252 So. Halsted St., tel. VI 2-7319; protokolų rašt. J. Keturakis, 3217 So. 53rd Ct., Cicero, Ill.; finansų rašt. F. Cepulis, 3510 W. 63 St., tel. RE 7-0243; kasierius J. Vibel 6447 So. Emerald Ave., tel. EN 4-4380; I. Kasos globėjas K. Kazlauskas, 2910 W. 40th Pl., tel. VI 7-6275; 2. Kasos glob. A. Jonikas, 2617 W. 43rd St., tel. YA 7-8183. Korespondentas Alf. Masiulis, 3252 S. Halsted St., tel. VI 2-7319.

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS 1952 METŲ VALDYBA: Pirmininkas Juozapas Baličius, 7253 So. Sacramento Ave., GR 6-5078; Vice-pirmininkas Antanas Stankus, 7229 So. Fairfield Ave., WA 5-3972; Nutarimų rašt. Frank Bakutis, 2603 W. 69 St., HE 4-4638; Fin. rašt. Petras Kenutis, 5015 W. Quincy St., CO 1-5270; Kasierius Domininkas Bredelis, 6751 South Campbell Ave.; Maršalka Aleksandras Dulčius, 6404 So. Campbell Ave. Korespondentas Ona Svirnickas, 2512 W. 69 St., HE 4-0290. BOARD OF DIRECTORS: Kazimieras Brazaitis, 7212 S. California Ave., Antanas Kerdulis, 7136 So. Mozart St., PR 6-2342; Ona Svirnickas, 2512 W. 69th St., HE 4-0290. Susirinkimai yra kiekvieną mėnesį 4 ketvirtadienį 7:30 val. vakaro Friendly svetainėje, 2548 W. 69th St.

2 Metų Mirties-Sukaktuvės PETRAS MAZUTIS LOS ANGELES, CALIFORNIA Persiskyrė su šiuo pasauliu sausio 21 d., 1950 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Drabuskų kaime, Kvedarnos parapijoje, Tauragės apskrityje. Palaidotas tapo Englewood kapinėse, Los Angeles, California. Paliko didėliame nuliūdime: Amerikoj sesutė Frances Macke-Mačiukas, jos vyras Kazimieras, sūnus Dypas, duklė Aklilina Petrauskis, jos vyras Walter ir jų duklė Paula; brolis Antanas Mazutis ir jo šeima; pusbroli Petras Ykunas ir jo šeima; puseserė Frances Makar, Rhinelander, Wis., ir kitos giminės ir draugai Chicagoje ir Los Angeles, California. Lietuvoje liko keturios sesutės: Marijona Jokšienė ir šeima; Ona Lukošienė ir šeima; Ieva Žiogienė ir šeima ir Emilija Raudonienė su šeima. Mes Tavęs, mūsų brangūs brolai, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime. Sesutės, Brolis, Pusbroli, Puseserė ir Draugai.

JOSEPH DANTA 4335 SO. CALIFORNIA AVENUE Mirė 1952 m. sausio 18 dieną, 11:45 val. ryto sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, šiaulių apskrityje, Žagarės parap., Banderių kaime. Paliko nuliūdę: žmona Minnie (pagal tėvus Zemokstis), 4 sūnūs: Joseph A., marti Irene. John E., marti Stella; Herman ir Adolph, marti Eileen; 3 anikai: brolio duklė Agnes Shimaits; ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų. Lietuvoje liko 3 broliai ir 3 seserys. Priklaušė Žagariečių, Joniškiečių ir Ex-mainierių Klubam, Utenos Klubui, Teisybės Myletojų Draugijai ir Kęstucio Paš. Klubui. Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave., antradienį, sausio 22 d., 1:30 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines Kapines. Visi a. a. Joseph Danta giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnūs, Marčios ir Giminės. Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

Lietuviškos Kūčios Paryžiuje

Kadaise daug gausesnė lietuvių kolonija Paryžiuje dėl nuolat vykstančios emigracijos į JAV, Kanadą ir kitus užjūrio kraštus šiuo metu yra sumažėjusi bene iki poros šimtų sielų. Keliolika studentų, pora desėtikų iš Prancūzijos sveikimo legijono sugrįžusių vyrų, keletas menininkų, keletas šeimų, surišusių savo likimą su Prancūzija — štai, ir visa lietuviškoji kolonija, kuri kartais parodo pasigėrėtiną organizuotumą ir išvysto gražią veiklą, ypač, kai prisieina atstovauti lietuviškus reikalus tarptautinio pobūdžio kultūrinėse ir politinėse organizacijose, savo būstines dažniau atvejais turinčiose Paryžiuje. Žinoma, toji veikla būtų sėkmingesnė ir tojų daugiau apčiuopiamų rezultatų, jeigu ekonominės sąlygos, kurios Paryžiuje kiekvienam sveikimui sudaro pirmos eilės klausimą, būtų palankesnės. Nešelpiant IRO-ui ir nutrūkus BALF'o pašalpoms bei stipendijoms, Paryžiaus lietuvių dauguma turėjo griebtis paprasčiausio ir menkiausiai apmokamo fizinio darbo, kuris vietinėmis sąlygomis ir prie didžiausių pastangų suteikia vos pragyvenimo minimumą. Automobilių fabrikai, butų remontas bei dažymas, internacionalinė turistų stovykla — tai sričių, kuriose pastovėnėmis ar tik sezoninėmis sąlygomis didžioji Paryžiaus lietuvių dalis pelnosi sau duoną.

Nežiūrint, tačiau, pragyvenimo sunkumų, kolonijos mažumo bei jos nekompatškumo, kartais nuo karto surandamos galimybės susiburti į krūvą ir pasijusti viena šeima, kulturovančia senas, dar iš tėviškės atšienines tradicijas.

Vienas tokių gražų susibūrimų buvo vietinės Lietuvių Šalpos Draugijos praėjusių metų gruodžio 24 dieną suruoštos kūčios, kurių jauki nuotaika, dainos, puikl, su tradicinėmis vaikėmis ir šližikais vakarienė, vaikučių atlikta programa, na, ir, pagaliau, kalėdų senio porinimai, leido daugelį bent trumpam prisiminti tėviškę. Visą prieškalėdinį vakarą erdvi priemiesčio kavinės salė, kuri sutalpino arti šimto visokio amžiaus, pradedant keliamečiu vaiku ir baigiant žilagalviu seniu, lietuvių, skambėjo dainomis ir draugiškais pokalbiais, nes apgaulingas pracižiškas vėnas, be kurio šiame mieste neįprasta sėsti prie stalo, atrišo ir širdis ir liežuvius. Ponų Bačkienės ir Liekuvienės išmankštinti vaikučiai žavėjo savo deklamacijų, tautinių šokių ir dainų menu. Puikiai išpuošta eglutė, kurios papėdėje per pusynus iš Lietuvos miškų atkeliavęs kalėdų senis dideliu vaikų džiaugsmui papėrė visą maišą žaislų, vykusiai simboliškai šios šventės prasmę. Už gražiausiai padeklamuotą eilėraščių, už puikiausiai atliktą dainelę ir smagiausią šokių atitekė pūkuočiausi meškiukai, greičiausiai automobiliukai ir liekniausios lėlės. Tik apie vidurnaktį buvo išsiskirstyta.

Paryžiaus lietuvių kolonija jaučia didelį dėkingumą tokias puikias kūčias apsiėmusiai surengti Lietuvių Šalpos Draugijos valdybai (ypatingai ponios Bačkienės ir p. Dulevičiaus asmenyse), daugiausia rūpėčio ir kulinarinių sugebėjimų parodžiusiomis panelei Petkevičiūtei, poniai Kalganovienei ir kt. Bet ypatingas dėkingumas ir pagarbą tenka p. prof. Matorė šeimai, kuri netik visokeriopa rėmė šį L. Š. D.-jos užsimojimą, bet kūčių patiekalų parengimui nepaigailėjo savo virtuvės ir net buvo dalies, kad tik šis tradicinis, lietuviškas subūrinantis, vakaras kuo geriausiai pavyktų.

J. L. tis.

Taksų svarbi permaina

Adv. CHARLES P. KAL

Paskutinė Jungtinių Valstybių Kongreso sesija priėmė naujus ir svarbius įstatymus. Pagal tuos naujus įstatymus, kiekvienas mažas biznierių (self-employed) turi būtina save įtraukti į Social Security apdraustųjų eiles. Visose Jungtinėse Valstybėse apie 4,500,000 žmonių dabar turės apdrausti Social Security pagal šią naują kategoriją. Nuo 1952 m. sausio 1 dienos visi tie maži, smulkūs biznierių turės mokėti už save Social Security mokesčius, taip kaip dabar moka už savo darbininkus.

Į tą kategoriją neįeina šie biznierių bei profesionalai: kunigai, dantistai, architektai, gydytojai, advokatai, graforai ir profesionalai inžinieriai, fermeriai, o visi kiti būtina turės save įtraukti į apdraustųjų sąrašus, t. y.: tavernų savininkai, siuvėjai, aptiekoriai, groserininkai, karpenteriai ir visi kiti.

Žinoma, šis naujas įstatymas dabar apunkins mažus biznierių, bet kada jie sulauks 65 metų amžiaus, jie gaus pašalpą, kaip bet kuris darbininkas, — be skirtumo, ar jis bus turtingas ar biednas. Šiais metais, pildydami pajamų mokesčio (income tax) blankus, jau turėsite žinoti, ar jūs įeinatė į Social Security kategoriją ir įrašysime jūsų naujai gautą Social Security numerį.

Ką reikia daryti?

1. Mažiesiems biznieriams, kurie dar neturi Social Security numerio, pirmiausia reikia kreiptis į Social Security įstaigą ir išreikalauti tą numerį.

2. Jeigu kuris iš seniau jau turite Social Security numerį, tai tam reikės tikta vesti mėsines apyskaita.

3. Jūs neturite pildyti pajamų mokesčio (income tax) blankų tol, kol neturėsite Social Security numerį, kadangi blankas pildant už taksus reikės įrašyti Social Security numerį.

4. Social Security numerį galite gauti bet kurioje Social Security įstaigoje, nes jų raštinės yra beveik kiekviename distrikte.

5. Tą vad. Social Security yra labai lengva gauti, vienok asmeniškai turite nuvažiuoti ir išpildyti mažą aplikaciją (prašymą), ir tuo pačiu sykiu ta raštinė jums išduos jūsų numerį.

33,000 DP

Gubernatorius Stevensonas, kalbėdamas krašto DP komisijose posėdy Chicagoje, pareiškė, kad Illinojuje esą šiuo metu apsigyvenę 33,000 DP. Daugumas jų yra „sėkmingai asimilavęsi“. Illinojus tremtinių įkurdinimo atžvilgiu užima 2-3 vietą.

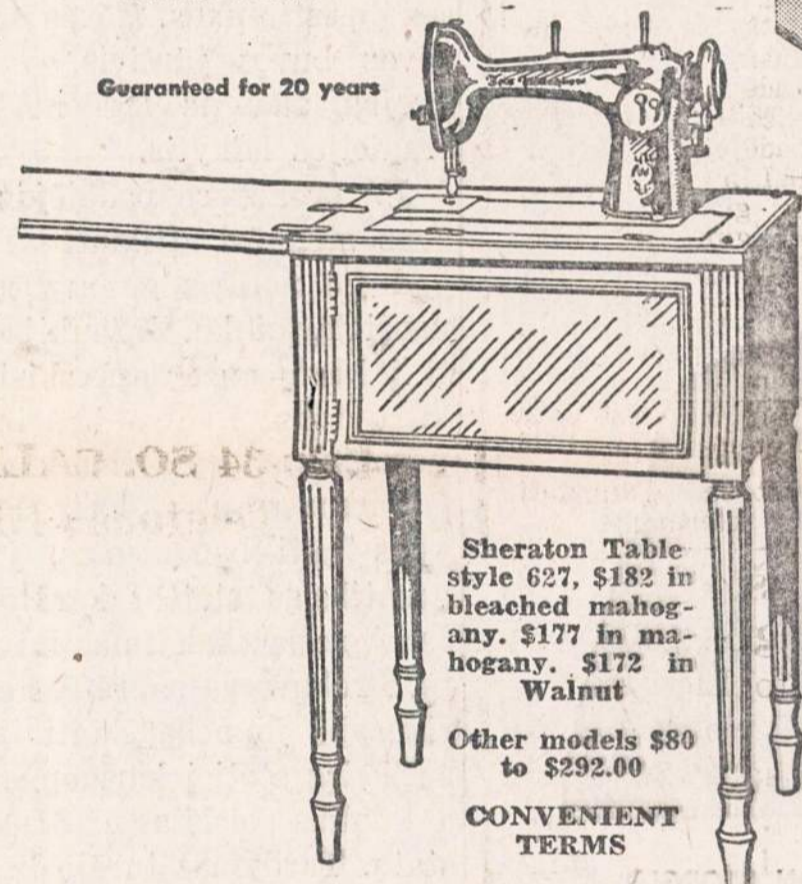
LOS ANGELES, CALIF. — Edward Beldetti saukiasi pagalbos, užsilpęs ant savo automobilio stogo. Vanduo miesto kryžkelėje apsnėmė jo automobilį ir jis nebegalėjo toliau važiuoti. Panašus dalykas atsitiko su daugeliu automobilių, kai užėjo nepaprasta liūtis.

Sew it yourself! ON A BEAUTIFUL NEW Free-Westinghouse

No More Tangled Bobbin Threads

Smart women everywhere are buying the thrilling new 1951 Free-Westinghouse. There's no other sewing machine like it. Only Free-Westinghouse has "Nevr-Lock"—the patented feature that positively prevents jamming of the machine due to tangled or snarled bobbin threads! Come in and see the new models today!

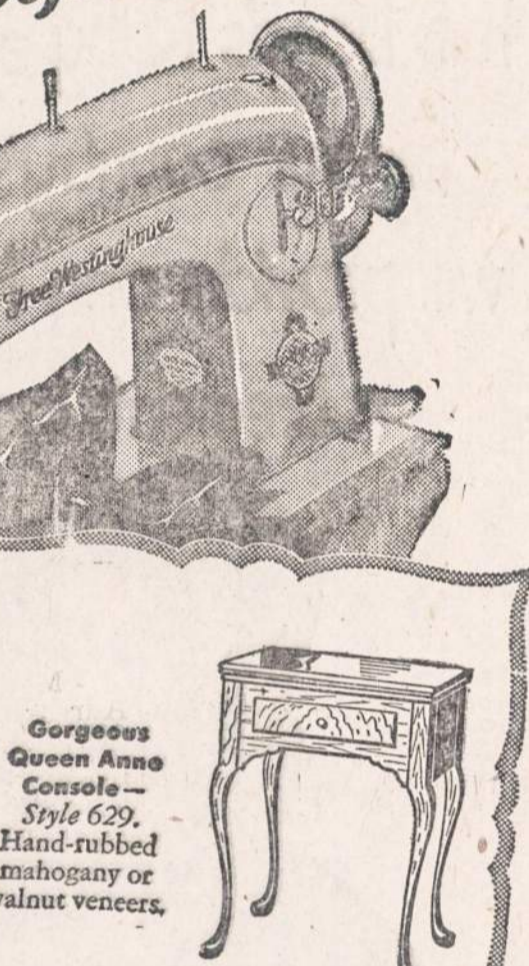
Guaranteed for 20 years

Sheraton Table style 627, \$182 in bleached mahogany. \$177 in mahogany. \$172 in Walnut

Other models \$80 to \$292.00

CONVENIENT TERMS

Gorgeous Queen Anne Console—Style 629. Hand-rubbed mahogany or walnut veneers.

Modern Writing Desk—Style 500. Distinctively styled in natural oak.

You can be SURE if it's WESTINGHOUSE! SEE THEM NOW AT

INSUL'S APPLIANCES — TELEVISION & FURNITURE

4151 W. MADISON STREET
2829 N. MILWAUKEE AVE.

Phone: KEDZIE 3-4219
Tel. ALBANY 2-3120

Open Monday and Thursday Evenings

Tillsonburg, Ont.

Tabako augintojų ir šėrininkų dėmesiui! Visi tabako augintojai ir šėrininkai bei tie, kurie domisi tabako pramone, yra kviečiami sausio 27 d. 2 val. po pietų atsilankyti į Delhi lenkų svetainę. Ten įvyks mitingas, kuriame bus aptariamai, taip sakant, gyvbiniai tabako augintojų klausimai, būtent, kaip atsikratyti nuo Marketing Board ir kiti svarbūs klausimai, kurie yra susiję su ūkininkų reikalais.

Visus tabako augintojus vargina tie patys ekonominiai reikalai, todėl politiški įsitikinimai šiuo atveju visai neliečiami.

Mitingas yra šaukiamas vien tik lietuviams. Visi apylinkės tabako augintojai ir šėrininkai būtina atsilankykite.

—M. B. narys.

C. L. D. D.

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Sereodomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarys
10748 So. Michigan Avenue
Tel. Waterfall 8-3060
Prima nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šėstadienį ir šėstadienį uždaryta.
Rezidencija: 10838 So. Washburn Ave.
Tel. Commodore 4-1187.

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos BEveryly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8-30 val. vakaro.
Šėstadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel. PULLMAN 5-8277.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROSPECT 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai. Saunkite Midway 3-0001.

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas Yards 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seređoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. trečiadi. ir šėstadi. pagal susitarimą
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. HILLtop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI
Yards 7-3526, Rez. FR 6-1874
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, nervų, vaikų gydytojas
4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Rez.: 4437 S. ROCKWELL STREET
Val.: antr. 2-4, 6-8 p.m., šėst. 1-6 p.m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p.m., o treč. 3:30-5 p.m. pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30-4: 7-9 vakaro
Treč. ir šėstadi. tiktai susitarus.

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p.p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šėstadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuviš Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vak. šėstadi. nuo 2-4 p.p.
Trečiadi. ir šėstadi. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Emerg. Tel. KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šėst. 12-2:30.
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3-5 v. v. trečiadi. penkt. ir šėstadi. 3-8 v. v.

Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
VALANDOS: 10-12 pirmadienį iki ketvirtadienio; 6:30-9 antradienį ir ketvirtadienį; 10-2 ir 4-6 šėstadienį, Penktadienį ir kitu laiku susitarus.
Butas: 1635 So. 48th Court, Cicero.

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399
rezid. CLIFFside 4-7082
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p.p. kasdien
Trečiadieniais ir šėstadi. nuo 2-4.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 7th STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Jeį neatsiliepia Vincennes 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRIEN

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROSPECT 6-8484
6255 SO. WESTERN AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šėst. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiadi. ir šėstadi.

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jeį neatsiliepia saunkite:
Res. Tel.: Midway 3-2989

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmdienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jeį jūsų akys atrodo ar niežti, negalite stilo įverti ir adata, akys blyti, aštrios sviesos, nežiūrėte skaityti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel — nieko nekainuos.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarimas.
Kalbu lietuviškai

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šėstadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzamavimas
Akinų Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas

7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas: WALbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien.
Trečiadienį ir šėstadienį tik susitarus.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 5 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius.
Šėstadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak.
Saunkite: YARDS 7-7381.

NUO UŽSISENIJUSIŲ, ATVIRU
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kasdien nuo SENU, ATVIRU ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atviru ir skaudžiu žaizdų, uždekkite LEGULO Ointment. Jo y d o m o a ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarp pirštų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskiltusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštaru ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra paruošomas po 75c, \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse, Wisc., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

VISKO UZTEKTNAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Garsinkitės "N-nose"

APSIGALVOK IR TAUPYK SAUGIAI

FEDERAL SAVINGS & LOAN INSURANCE CORPORATION BEI FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM NARYS

Turtas \$31,377,000.00
Atsargos Fondas didesnis negu \$3,000,000.00

Kiekvieno taupytojo indėlis apdraustas \$10,000.00.

STIPRIAUSIOJI TAUPYMO ĮSTAIGA AMERIKOJE

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Ave., kampas Sacramento Ave.

Telefonas: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Valandos: Kasdien atdaras nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtad. atdaras nuo 9 ryto iki 8 val. vak., treč. uždarytas.

ŠEŠTADIENIAIS ATIDARYTAS NUO 9 RYTO IKI 4 VAKARO

UNIVERSALINĖ KOVA SU NACIJŲ YDOMIS

(Vaizdelis iš dar nespausdintos atsiminimų knygos "KAI ISAKO TEVYNĖ")

(Tęsinys)

Dalyvavęs komisijoje gestapininkas greitai pakiso pirminkaujančiam policijos vadui kažkokį raštą. Jis, atidžiai perskaitęs, keletą kartų niūriai į mane žvilgtelėjo ir raštą perdavė gydytojui. Šis, permetęs akimis, iš tolo pažūrėjo į mane, vėliau į skaudančią koją ir, iš vietos nejudėdamas, pasiteiravo:

— Ar seniai skauda?

— Nuo 1919 metų.

Kambaryje užviešpatavo neįtikojamai tylos. Savo tarpe patylo mis trumpai pasitarė, ir gydytojas sulikimo ženklą linktelėjo galva.

— Galite eiti, apie pasekmes vėliau pranešime, — pagaliau tarė policijos vadas ir, kreipdamasis į sekretorių, pridūrė: — Sekantis!

— Niekšai!.. Nacių išperos!.. metęs paniekos žvilgsnį išeidamas, pagalvojo.

Sekretorius, ligi durų mane lydėjęs, patenkintas šypsojosi. Paskutinis įėjo studentas-teisininkas. Jis viduje neišbuvo nei minutės laiko ir išėjęs linksmi sušuko:

— Vaziuojam pergalei ginkly kalti!..

Kai kurie suimtieji lyg aidas jo žodžius pakartojo ir sarkastiškai nusijuokė.

— Po du stoti! — sukomandavo prižiūrėtojai.

— Ar jie tavęs, kaip nuolatinio kliento, nepažino?.. — eidamas greta studento-teisininko pasiteiravo.

Jis šelmiškai šyptelėjo ir viena akim mirktelėjęs pastebėjo: — Nereikia jiems savo tikros pavardės sakyti!..

— O kaip be vidaus paso gatvėje pasirodysi? — užpakalyje eidamas pastebėjo šaltkalvis.

— Brolyti! Rudžiams ne pasas, bet tu reikalingas!

Mes visi nusijuokėme, kažkas pamėgino net juokauti.

Nulipus geležiniais laiptais žemyn, koridoriuje mane pasitiko prižiūrėtojas ir įbruko į rankas du pakelius "Regatos" ir žmonos laiškėlį.

Ji rašė: — "Visur buvau!.. Arbeit-samt'e verkdama prašiau ir kalėjimo gydytoją meldžiau manęs sergančios pasigailėti... Rytą dar eisiu į NSDAP prašyti... Per tą patį prižiūrėtoją pranešk, gal tau šiltus marškinius atnešti?.."

Atsakymas nedelsiant buvo suredaguotas.

— Tuojau pat į šiltus marškinius įvyniojusi kaltą, kirvį ir piūklėlį atnešk, nes rytą nežinia, kur mus išves!..

Vakare įrankiai buvo gauti. Studentas-teisininkas nelaimingajam našliui pasiūlė apsispręsti, ar jis norėtų su mumis iš traukinio bėgti. Iš džiaugsmo sumišęs jis nebežinojo, kaip atsikėsti.

— Gerai!.. — tarė studentas-teisininkas. — O dabar, kad niekas neįtartų, laikykis nuošaliau, ir kai mus ves, sėskis į tą vagoną, į kurį mes įlipsime.

Suimtųjų nuotauka buvo prislėgta. Buvę ligoniai paniūrę tylėjo ir užklausti, apie ligą, vengė kalbėti. Visi jautėme, kad su tėviške neužilgo teks persiskirti.

Guldamas ant nuogų cemen-tinių grindų greta studento-teisininko, skaudančią koją apvyniojau šiltais marškiniiais ir tyliai šnekučiuodami laukėme ryto.

Aptarę bėgimo planą, atsiminimėn ir "dievobaimingą" Bendorių. Studentas-teisininkas padarė išvadą, kad nekaltai besišypsiančio komisijos sekretoriaus funkcija buvo registracijos metu patikrinti ir patvirtinti Bendoriaus patiektais žinias.

— Ir kaip žinai, — pastebėjo jis, — tie visi klausimai kurių sekretorius registracijos metu klausė, buvo ne kas kita, kaip agentūrinis gestapo žinių patikrinimas. Jiedu atliko visą pagrindinį darbą, komisija, pasiremdama tais daviniais, lengvai galėjo nustatyti, kur mus išvežti.

— Baisu! — pastebėjau. — O kur šiuo metu Bendorius gali būti?

— Gretimoje kameroje. — Argi?!.. Tokiu būdu jo pavardė kiekvienoj kameroje galėjo būti kitokia.

— Atspėjai!.. — ramiai pastebėjo studentas-teisininkas. — Prisiminė tėviškę, tėvai, žmona, vaikutis ir bendradarbiai!..

Auštant atėjo prižiūrėtojas ir pagal sąrašą iššaukė mus visus šešiasdešimt septynis sustatę koridoriuje po du ir išvedė į kalėjimo kiemą. Ten radome mus belaukiančius apie trisdešimt vyrų. Jų išblyškę, nuvargę veidai rodė, kad ir jų likimas toks pat kaip ir mūsų.

Kalėjimo kiemas buvo virtęs tartum bekonų priėmimo punktu. Uniformuoti gestapininkai ir prižiūrėtojai su sąrašu švaistydami laktę į raštinę ir atgal. Mums neišku buvo, kodėl gestapininkai taip keikėsi ir nerimo.

Kai kurie suimtieji stovėdami rikiuotėje spėjo, kad mus išves į devintą fortą sušaudyti žydų auksinių dantų lupinėti. Kiti pranašavo, kad mus veža užmiestini kasti duobę, nes iš Rusijos atėjęs traukinys su badu mirusiais kareiviais!..

Mūsų spėlojimus nutraukė gestapininkai. Jie dar kartą mus patikrinę pagal sąrašą, kiekvienam nurodė, kur stoti. Žmonės lyg šachmatų figūros be tikslo judėjo pirmyn ir atgal mažame kalėjimo kieme, kol pagaliau susigrupavo trys grupės. Aš pakliuvau į paskutinę grupę, studentas-teisininkas ir nelaimingasis našlys į pirmą. Kažkoks neįtikojamas jautimas bylojo, kad jo grupė yra blogiausia, nes ši grupė tikriausiai bus išvežta sušaudyti.

Išvažiavęs mūsų sunkvežimiu už miesto, nuriėjo dulkėtu plentu Pravieniškių link. Saulė buvo aukštai pakilus, ir jos spinduliai kaitino laukų darbininkų nugaras ir kažkur skubančius vieškelio ūkininkus. Mus pamatę jie bakssteldavo vienas kitam paženė ir pirmu į mus parodė kalbėjosi.

— Ten viską rasi!.. Nenustok vilities, tave išvaduosime!..

Aš išmečiau jam piniginę su dokumentais ir laikrodžiu ir šūktelėjau:

— Dėkui!..

"Plikagalvis" pakėlė išmes-tus daiktus ir įais mosikuodamas kažką šaukė, tačiau aš jau nebegirdėjau.

Atrišęs ryšulį, radau duonos kepalą, puodelį taukų, degtukų ir aštuonis pokelius "Aroma".

Vaziavusių tarpe lietuvių nebuvo. Visi "savanoriai" buvo rusai, kilę iš Obelių valsčiaus. Tarp jų buvo seniai virš šešias-dešimt metų amžiaus. Naciai juos kaltino, kad jie geležinkelio bėgius gadinę. Jų sodybas sudėgino, žmonas ir vaikus išžudė.

— Ir aš toks, jei mane kartu pasodino!.. — pagalvoju.

Išvažiavęs mūsų sunkvežimiu už miesto, nuriėjo dulkėtu plentu Pravieniškių link. Saulė buvo aukštai pakilus, ir jos spinduliai kaitino laukų darbininkų nugaras ir kažkur skubančius vieškelio ūkininkus. Mus pamatę jie bakssteldavo vienas kitam paženė ir pirmu į mus parodė kalbėjosi.

— Ten viską rasi!.. Nenustok vilities, tave išvaduosime!..

Aš išmečiau jam piniginę su dokumentais ir laikrodžiu ir šūktelėjau:

— Dėkui!..

"Plikagalvis" pakėlė išmes-tus daiktus ir įais mosikuodamas kažką šaukė, tačiau aš jau nebegirdėjau.

Atrišęs ryšulį, radau duonos kepalą, puodelį taukų, degtukų ir aštuonis pokelius "Aroma".

Vaziavusių tarpe lietuvių nebuvo. Visi "savanoriai" buvo rusai, kilę iš Obelių valsčiaus. Tarp jų buvo seniai virš šešias-dešimt metų amžiaus. Naciai juos kaltino, kad jie geležinkelio bėgius gadinę. Jų sodybas sudėgino, žmonas ir vaikus išžudė.

— Ir aš toks, jei mane kartu pasodino!.. — pagalvoju.

Išvažiavęs mūsų sunkvežimiu už miesto, nuriėjo dulkėtu plentu Pravieniškių link. Saulė buvo aukštai pakilus, ir jos spinduliai kaitino laukų darbininkų nugaras ir kažkur skubančius vieškelio ūkininkus. Mus pamatę jie bakssteldavo vienas kitam paženė ir pirmu į mus parodė kalbėjosi.

— Ten viską rasi!.. Nenustok vilities, tave išvaduosime!..

Aš išmečiau jam piniginę su dokumentais ir laikrodžiu ir šūktelėjau:

— Dėkui!..

"Plikagalvis" pakėlė išmes-tus daiktus ir įais mosikuodamas kažką šaukė, tačiau aš jau nebegirdėjau.

Atrišęs ryšulį, radau duonos kepalą, puodelį taukų, degtukų ir aštuonis pokelius "Aroma".

Vaziavusių tarpe lietuvių nebuvo. Visi "savanoriai" buvo rusai, kilę iš Obelių valsčiaus. Tarp jų buvo seniai virš šešias-dešimt metų amžiaus. Naciai juos kaltino, kad jie geležinkelio bėgius gadinę. Jų sodybas sudėgino, žmonas ir vaikus išžudė.

— Ir aš toks, jei mane kartu pasodino!.. — pagalvoju.

(GALAS)

Vis didėjančią naują atvykusių tremtinių skaičių užsienio NAUJIENAS, nes ištikino, kad jos skelbia daugiausia žinių apie lietuvių tautos laisvės kovas ir gyvenimą Amerikoje.

"The bonds Ruby and I bought for our country's defense will provide one-half of our retirement income!"

MR. AND MRS. CHARLES A. TOLBERT OF JEFFERSON, GEORGIA CAN TELL YOU—IT'S PRACTICAL AS WELL AS PATRIOTIC TO BUY BONDS FOR DEFENSE

"We expect bonds to provide 50% or more of our retirement income," says Charles Tolbert. "Thanks to Payroll Savings, we feel that we've signed our personal declaration of independence and made it a living thing through regular purchase of bonds. If you don't save regularly, you don't save at all!"

"Ruby and I signed up for Payroll Savings in 1942 when it was offered at Jefferson Mills where we both work," says Mr. Tolbert. "We're most grateful to Mr. Morris Bryan, the mill president, for this opportunity."

"Out of Ruby's \$45 and my \$50 a week we've saved more than \$5,000 in bonds! In 1947 we made a \$1,500 down payment on our house with them. 10 per cent of our earnings go into bonds and will continue to do so!"

The Tolberts' story can be your story, too—Start saving now!

You can make your dreams for the future come true, just as the Tolberts are doing, and easily. Start now! Just take these three steps:

1. Decide to put saving first, before you even draw your pay.
2. Save a regular amount systematically, week after week or month after month.
3. Sign up today in the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank.

You'll be providing security for yourself, your family and our free way of life. And you'll make your dreams come true!

U. S. SAVINGS BONDS ARE DEFENSE BONDS—BUY THEM REGULARLY!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

"NAUJIENOS"

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Krata arklienos fabriko

Pereitą savaitgalį buvo padaryta pirmoji krata Chicagoje ryšium su nelegaliai pardavinėjama arkliena. Firmoje Avondale Provision Co., 3236 N. Pulaski, atimta 791 svaras arklienos mėsos. Įsakyta, kad tos firmos pardavėjai didmenininkai mėsos nepardavinėtų.

Tardymai parodė, kad ši firma arkliena pardavinėjo kai kuriems vidurmesčio restoranams. Firmos savininkai yra Albert Picone ir Mark Levy.

Lake apskrityje aptikta, kad tenai viena kompanija pagaminos 750,000 svarų arklienos mėsos, maišytos su jautiena. Kompanijos turėta ryšiai su Chicago raketierių sindikatu, kuris mėsa paskleidavo vartotojų tarpe.

Ryšium su šiuo arklienos skandalu Springfielde atleista dar du vaildininkai maisto inspektoriai.

Tenorė stoti į jūrų laivyną

Lietuvis pabėgėlis Heincas Paulius, 6050 So. LaFayette, nepristatė į naujokų ėmimo komisiją, nes jis buvęs patyręs, kad būsias paimtas į jūrų laivyno pėstininkus. Paulius aiškino, kad jis pabėgęs nuo bolševikų (angliškiesiems laikraščiai snotiškai rašo: nuo rusų) ir prieš 15 mėnesių atvykęs į šį kraštą. Noris stoti tik į jūrininkus, bet ne į pėstininkus. Tėvas ir tėvo tėvas buvęs jūreivis, o brolis žvejas, tad jis irgi noris tos tradicijos laikytis.

JV prokuroro padėjėjas Parsons stengėsi įtikinti Paulių, kad jis neturįs galimybės tarnauti jūrininku. Pašauktieji stoti į kariuomenę esą skiriami į kitas dalis: o antra, į jūrininkus nepriimami nepiliečiai.

Parsons įspėjo, kad Paulius galįs būti baudžiamas, jei jis nesutiksias stoti į kariuomenę. Jam gresias kalėjimas iki 5 metų. Prokuroras pabrėžė, kad vyriausybė jo nebusiantis, jei jis sutiksias stoti į kariuomenę.

Paulius paleistas už \$1,000 užstatą. Tardymas turėjo būti tęsiamas šį pirmadienį. Parsons pareiškė, jog jis kreipsias į advokatų sąjungą, prašydamas Pauliui paskirti gynėją.

Nubaudė girtą vairuotoją

Vaughan, 28 m. sunkvežimio vairuotojas, teismo buvo nubautas 20 dienų kalėjimo ir \$157 pinigine bauda; taip pat jam atimtas vairuotojo leidimas vieneriems metams.

Vaughan buvo pakaltintas už girtą vairavimą, kai jis ties Racine ir Monroe gatvėmis sausio 14 d. belėkdamas užkabino 12 pastatytų automobilių.

Posėdis pas prokurorą nusikaltimų reikalu

JAV valstybės gynėjas Kerner Jr. šaukia pas save federalinės teisės priežiūros įstaigų vadovus. Posėdis šaukiamas ryšium su teisingumo departameto žygiariais, kurie nukreipti į kovą su nedorais politikais, sukčiai ir raketieriais.

Teismas susiaurino bylos nagrinėjimą

M. Moretti byloje šalių buvo iškelta daug įvairių argumentų, kurie bylą išplėtė. Teismas tačiau patvarkė, kad kai kurie dalykai neturį būti šioje byloje liečiami: Monaco, vyriausio kaltintojų liudininko, didelės išlaikymo sąskaitos; kad Monaco esąs psichiškai nesveikas; kad vienas Moretti nušautųjų jaunuolių buvęs pasidavęs svaiginimuisi narkotikais.

Tuo tarpu kriminalinio teismo

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia DarbininkųHELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkų

WE HAVE IMMEDIATE OPENING FOR

BOOKKEEPING CLERK

WITH KNOWLEDGE OF TYPING

PERMANENT POSITION • GOOD STARTING SALARY

• EXCELLENT WORKING CONDITIONS.

Office Hours — 8:30 to 4:25, 5 Day Week.

LUNCHES (AT COST) IN OUR LUNCH ROOM.

APPLY:

MOTOR VEHICLE CASUALTY

209 N. YORK. — ELMHURST, ILL.

ESTERBROOK 9-2255.

MRS. SRAMEK.

FLORSHEIM

REIKALINGOS

MERGINOS

PATYRUSIOS ARBA NE

BATŲ

DARBUI

★ FLOOR GIRLS

★ BENCH WORKERS

★ MACHINE OPERATORS

Geras atlyginimas pradžioje besimokinantiems ir siekiantiems aukštesnio akordinio darbo uždarbio.

FLORSHEIM SHOE CO.

130 SO. CANAL ST.

3961 W. BELMONT AVE.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

FLORSHEIM

REIKALINGI

VYRAI

PATYRĘ ARBA NE

BATŲ

DARBUI

★ SHOEMAKERS
★ MACHINE OPERATORS
★ MATERIAL HANDLERS

Geras atlyginimas pradžioje besimokinantiems ir siekiantiems aukštesnio akordinio darbo uždarbio.

Florsheim Shoe Co.

130 SO. CANAL STREET

3961 W. BELMONT AVE.

REIKIA: PIRMOS KLASES

MAŠINISTO

galinčio skaityti blue prints, operuoti lathe, chaper, etc. ryšium su mašinų dalių sudėstymu prie keltuvų darbo; taip pat susipažinimo su įrankių darymu.

NEW CITY IRON WORKS,

5415 So. Claremont.

Reikalingas
BUČERIS

GERAS ATLYGINIMAS

Rašykite Box No. 3329

1739 So. Halsted Street

CHICAGO 8, ILL.

arba šaukite CANal 6-8500.

REIKIA PIRMOS KLASES

MAINTENANCE MECHANIKO

galinčio pataisyti mašinas ir tt., žinancio sūdyimo ir elektros dalykus. Taip pat

6 ARC WELDERS

Minimum 50 valandų darbo savaitė. Mokestis už 55 valandas, aukščiausi uždarbiai.

NEW CITY IRON WORKS,

5415 So. Claremont.

SHIPPING CLERK

Vyros virš 50 shipping room darbu, pajėgaus kintoti sunkias dėzes. 40 valandų darbo savaitė, 5 dienos i savaitę, 8 iki 5.

Room 705.

111 N. CANAL STREET.

REIKALINGAS apysenis žmogus ant farmos. Stanley Kukas, R. 1, Dowagiac, Michigan.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PARDUODAMA taverna su 4 kambarių butu užpakalyje, kartu su visais įrengimais ir barais. Netoli koplyčios ir bažnyčios. Lietuvių apylinkė, ilga nuomos sutartis. CHUCK'S TAVERN, 3337 Lituania Ave. Virginia 7-8474.

teišėjas Kluczynski pareiškė, jog jis atsisakysias patvirtinti didelės sąskaitas, kurios susidarė ryšium su Monaco laikymu valdžios lėšomis Conrad Hilton viešbutyje.

REAL ESTATE FOR SALE

Naujai, žemė — PARDAVIMUI

NUOSAVYBĖ PARDAVIMUI Nėra geresnės vietos investuoti jūsų pinigams, kurie duos gerą pajamą. Dvieju aukštu namas, taverna, 3 bowling alieys, 7 kambarių flats, ekstra lotas.

PARDUOS arba mainys į asmeniską nuosavybę.

Išmesite saulės lempas ir vaistų buteliukus, kai kraustysitės į Franklin Park. 5 kambarių rezidencija. Puikiame stovyje. Greitam pirkėjui tiktai už \$17,800.00.

Arti krautuvės ir mokyklos, taupykite šeimos žingsnius. 2 aukštų namas, du po 4 kambarius flats. Tuoj galima užimti. Randasi prie 52 ir Fairfield Ave. Tiktai \$14,800.00.

Nuosaliau nuo gatvėkarių linijos; — nėra triukšmo, nė toli ėjimo. Sena namas turi parduoti 2-ju aukštu mūrinių 4 po 4 kambarius flats. Vieną flatą tuoj galima užimti. Kaina \$11,900.00.

Dėl platesnių informacijų matykite arba kreipkitės:

EDEN RADIC, Realtor

3153 West 26th Street,

Chicago 23, Illinois.

Tel. Blshop 7-0927.

ATDARA sekmadieniais: nuo 11:00

ryto iki 4:00 po pietų.

AUTOMOBILES - TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai

A & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų

\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS

VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi

dyleriai.

BUICK

1950 Sedanette—2 door

Fully equipped

\$ 1 4 9 5

This one and several others in

fine shape.

BRUCE W. STRONG,

Inc.

Chrysler-Plymouth Dealer